

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR

İlham Əliyev

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən aziz qəzətdir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 072 (6272) 24 aprel 2021-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Azərbaycanda növbəti turizm infrastrukturunu

Prezident İlham Əliyev
Palçıq Vulkanları
Turizm Kompleksinin
təməlini qoyub

Tahir Budaqov "Çernobil Əilləri
İttifaqı"nın bir qrup üzvü ilə görüşüb

Bax 3

Aprelin 23-də Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Çernobil faciəsinin baş verməsinin 35-ci ildönümü ərzində Azərbaycan Respublikası "Çernobil Əilləri İttifaqı" İctimai Birliyinin İdarə Heyətinin...

"Umid etmək istərdik ki, ABŞ administrasiyası tarixi səhvə yol verməyəcək"

Qondarma və saxta erməni soyqırımı ilə bağlı Azərbaycanın qəti və birmənalı mövqeyi hər kəsə bəllidir. Əgər ABŞ-in yeni administrasiyası tərəfindən belə bir addım atılacaqsa, bu, tarixi səhv olacaqdır.

Bax 3

"24 aprel erməni soyqırımı" - tarixin ən böyük yalanı

105 ildir erməni ideoloqları öz iyrənc yalanları, iblisəne hiyləgərlikləri ilə dünyanı türk toplumuna qarşı nifrətlə doldurmaqda davam edir və üstəlik, türklər tərəfindən "soyqırımı"na məruz qaldıqları iddiası ilə hər il "24 apreli matəm günü" kimi qeyd edirlər...

Bax 5

Qərb Azərbaycanın qələbəsini niyə həzm edə bilmir?

Beləliklə, Qərb hələ də şokdan ayıla bilmir - Azərbaycan öz Liderinin rəhbərliyi altında ağıllasğmaz (Qərb dünyası üçün - red.) surətdə, cəmi 44 gün ərzində öz torpaqlarını düşmən tapdağından təmizlədi, suveren hüquqlarını, ərazi bütövlüyünü bərpa etdi, Azərbaycan xalqına qarşı cinayət törətmiş bir çox erməni...

Bax 6

Ağdamdakı erməni vəhşiliyi
Fransa mətbuatında

Azərbaycanın yeganə fransızdilli mətbu orqanı "Le Carrefour" (Yol qovşağı) qəzetinin təsisçisi (www.lecarrefour.az), fransızdilli jurnalist Zeynab Kazımovanın Media-nın İnkişafı Agentliyinin (MEDIA) təşəbbüsü ilə aprelin 15-də jurnalistlərin Ağdama...

Bax 4

Tigran Abrahamyan:
"Paşinyanın xaosu
bir gün bitəcək, azca
da olsa kişi olun"

Bax 10

FAKT: Erməni terrorçuları Rusiya SM-ni hədələdilər!

Bax 11

Avropa çempionatının keçiriləcəyi şəhərlərin sayı azaldı

Bax 16

Azərbaycanda növbəti turizm infrastrukturunu

Prezident İlham Əliyev Palçıq Vulkanları Turizm Kompleksinin təməlini qoyub

Zəngin mədəniyyətə, qədim tarixə, yüksək qonaqpərvərliyə malik olan Azərbaycanda turizm sahəsinin inkişafı üçün böyük potensial mövcuddur. Son illərdə ölkəmizdə turizmin inkişafı istiqamətində böyük layihələr icra olunub, müasir infrastruktur yaradılıb. Həmçinin turizm sənayesinin sürətli inkişafını təmin etmək məqsədilə fərman və sərəncamlar imzalanıb, dövlət proqramları qəbul olunub, mühüm layihələr gerçəkləşdirilib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev regionların inkişafında turizm sahəsinin böyük əhəmiyyət daşıması ilə bağlı bildirmişdir: "Turizm sahəsi həm regionların inkişafı, həm də ölkənin iqtisadi potensialının möhkəmlənməsi üçün, Azərbaycanın imici, dünyaya inqarasiyası üçün çox mühüm bir vasitədir. Bizim çox gözəl təbiətimiz var. Belkə nadir ölkələrdən biriyik ki, burada istənilən təbii şərait, istənilən iqlim var".

Aprelin 22-də Abşeron rayonunun Qobustan kəndinin ərazisində Palçıq Vulkanları Turizm Kompleksinin təməlinin qoyulması "Regionların 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı" çərçivəsində növbəti turizm infrastrukturunun yaradılması və yeni layihənin icrası deməkdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva tədbirdə iştirak ediblər.

"Qılınc" palçıq vulkanlarının yerləşdiyi ərazidə turizm kompleksinin yaradılmasının bir sıra üstünlükləri vardır. Yaxınlıqda yerləşən və dünyanın ən böyük vulkanlarından olan "Torağay" və digər vulkanlara mənzərənin açılması, burada turistlərə gəzinti üçün əlverişli şərait yaradan 3 müxtəlif vulkan qrupunun olması, Qobustan qoruğunun yaxınlığında yerləşməsi kimi amillər buranın turistik önəmini daha da artırır. Sahəsi 12 hektar olan kompleksdə kvadrotsikl ərazisi, piyada yürüş yolları, zipline və baxış qülləsi, avtodayanacaq, suvenir dükanı, eləcə də müalicəvi vannalar nəzərdə tutulur. Əraziyə gedən yol infrastrukturunun qurulması üçün Qobustan qoruğundan "Qılınc" və ətraf ərazilərdəki vulkanlara gediş-gəlişi təmin edəcək, eləcə də Bakı-Qobustan-Palçıq vulkanları turizm klasterinin yaranması ilə nəticələnen 20 kilometr-

lik yolun çəkilişi planlaşdırılır.

Azərbaycan turizmin dünya standartlarına uyğun qurulması və inkişaf etdirilməsi siyasəti

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində bu gün turizm iqtisadiyyatımızın aparıcı sahələrindən birinə çevrilib. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycan 2023-cü ilə qədər 4 milyona yaxın turist qəbul etməyə hazırlaşır. Bu məqsədlə ölkəmizə ildə 10 faiz turist gəlişini artırmaq nəzərdə tutulub. Proqnoz ildən-ildə öz reallığı ilə rəğbət doğurur. Bunu xarici ölkələrin mərkəzi televiziya və radio verilişlərindən, bölgələrin həyatından bəhs edən telekanallardakı süljetlərdən, qəzet və jurnal materiallarından da bilmək mümkündür.

Rusiya Federasiyası, Türkiyə, Avstraliya, İtaliya və bir sıra ərəb ölkələrində Azərbaycanın coğrafi şəraiti, əsrarəngiz təbiət müxtəlifliyi, dünya standartlarına cavab verən bir-birindən yaraşıqlı istirahət mərkəzləri, gəzməli və görməli yerləri barədə maraqlı verilişlər təqdim olunur. Xüsusilə də, son illər Bakının evsahibliyi etdiyi sammitlərdə, konfrans və simpoziumlarda, digər beynəlxalq tədbirlərdə dövlət və siyasət adamları çıxışlarında ölkəmizin turizm uğurlarını yüksək dəyərləndirmişlər. Bütün bunların əsasında Prezident İlham Əliyevin ölkəmizdə turizmin dünya standartlarına uyğun qurulması və inkişaf etdirilməsi siyasəti dayanır. Dövlət başçısının rəhbərliyi altında respublikamızda turizm sahəsinin inkişafı üçün qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi məqsədilə "Turizm haqqında" qanun layihəsi, 2016-2025-ci illər üçün Azərbaycanda turizmin inkişaf strategiyası hazırlanıb. Həmin strategiya uğurla həyata keçirildikcə Azərbaycanın bu sahədəki nailiyyətləri bütün dünyada qürurverici

səslənir.

Azərbaycanda 2011-ci ilin "Turizm ili" elan edilməsi turizmin inkişafında mühüm nəticələr əldə olunmasına, əlverişli coğrafi mövqeyi, iqlimi, mədəni-tarixi irsi, qonaqpərvərliyi, daxili sabitliyi olan ölkəmizin tezliklə dünyanın turizm mərkəzlərindən birinə çevrilməsinə öz töhfəsini vermişdir. 2002-ci ildən etibarən hər il Bakıda Beynəlxalq Turizm Sərgisinin (AITF) keçirilməsinin ənənə halını alması ölkəmizdə turizmin inkişafına göstərilən diqqətin bariz nümunəsidir.

Hazırda Bakıda, eləcə də ölkəmizin ayrı-ayrı regionlarında biznes, istirahət, sağlamlıq, idman turizmini inkişaf etdirmək üçün iri miqyaslı layihələr həyata keçirilib. Ölkə rəhbəri 2016-cı ilin oktyabrından etibarən əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər üçün elektron vizaların maksimum üç saat ərzində verilməsinə dair sərəncam imzalayıb. Həmin vaxtdan "ASAN viza" sistemi uğurla fəaliyyət göstərir. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın beynəlxalq hava limanlarında əcnəbilərə və vətəndaşlığı olmayan şəxslərə viza verilməsi prosedurunun təkmilləşdirilməsi haqqında da fərman imzalayıb. Respublikamızdakı ictimai-siyasi sabitlik, əmin-amanlıq, yüksək səviyyəli təhlükəsizlik, infrastruktur və xidmət sektorunun vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, Azərbaycanın dünyada tanınması yönündə aparılan ardıcıl işlər, viza sisteminin sadələşdirilməsi Azərbaycana gəlmək istəyən turistlərin ildən-ildə artmasını təşviq edir.

Hazırda Azərbaycanda turizm çox geniş imkanlara malikdir. İlk növbədə, təhlükəsizlik və sabitlik hökm sürür, xalqımız çox qonaqpərvərdir. Müxtəlif iqlim tipləri var. Günün tələblərinə cavab verən infrastruktur yaradılıb, 6 beynəlxalq aeroport, müasir yollar, dəmir yol-

ları, hotellər, kurortlar, yay-qış xizək, dəniz kurortları, müalicəvi turizm və s. inkişaf edir. Məsələn, Naftalan indi böyük turizm mərkəzinə çevrilib. Digər müalicəvi yerlərə - Naxçıvanda Duzdağ Müalicəvi Mərkəzinə turistlər gəlir. Qalaaltıya müalicəyə gəlirlər.

Palçıq vulkanları yerləşən əraziyə yeni avtomobil yolu

Dövlət başçısının tapşırığına uyğun olaraq Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi tərəfindən mütəmadi olaraq yol infrastrukturunun daha da müasirləşdirilməsi istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilir. Respublika yollarının inşası və yenidən qurulması layihələrinin icrası vətəndaşların sosial rifah halına müsbət təsir göstərən sənaye və turizmin inkişafına hesablanır.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın palçıq vulkanlarının sayına görə dünyada birinci yerdə olduğunu qeyd edərək, bundan turizm sahəsində istifadə olunmasının vacibliyini vurğulayıb. Bu məqsədlə palçıq vulkanları yerləşən ərazinin turizm potensialı nəzərə alınaraq, aidiyyəti qurumlar tərəfindən xüsusi turizm konsepsiyası hazırlanıb ki, AAYDA da artıq bu layihənin icrasında üzərinə düşən vəzifəsinə yerinə yetirməyə başlayıb. Belə ki, Abşeron rayonunda yerləşən palçıq vulkanlarının ərazisində müasir turizm infrastrukturuna gedən avtomobil yolunun tikintisi işləri icra olunur. Layihə çərçivəsində 3-cü texniki dərəcəyə uyğun inşa edilən, ümumi uzunluğu 21 kilometr olan yeni yolun torpaq yatağının eni 12 metr, asfalt-beton örtüyünün eni isə 8 metr təşkil edəcək.

İşğal sonrası Qarabağ iqtisadiyyatı və turizmin inkişafı

Qeyd edək ki, 10 noyabrda Azərbaycanın tam Qələbəsi ilə başa çatan Vətən müharibəsi sonunda Qarabağda iqtisadi-mədəni inkişafın gələcək perspektivləri gündəmdəki yerini qoruyur. Ordumuzun möhtəşəm zəfərindən sonra Cənubi Qafqaz iqtisadiyyatının 60 faizinə malik olan Azərbaycan iqtisadiyyatının da Qarabağda nəyə nail olacağını bütün dünya maraqla gözləyir. 30 ilə yaxın bir müddətdə Ermənistanın işğalı altında olmuş Qarabağın azad edilməsi uğrunda aparılan 44 günlük müharibə tək cəbhə regionda deyil, bütün dünyada çox geniş rezonans yaratdı. İndi hər yerdə düşmənin hədəflərini gözündən vuran ağıllı silah-sursatların tətbiqindən tutmuş, Şuşanı əlbəyaxa döyüşlə işğalçılardan təmizləyən Azərbaycan əsgərinin igidliyindən danışılır. Bu dövrdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin apardığı siyasət, qazanılmış diplomatik uğurlar isə, sözün əsl mənasında, dünya liderlərinə bir dərs oldu. Beləcə, ölkəmizdə ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən möhkəm zəmin üzərində yaradılmış dövlət-xalq-ordu birliyi, nəhayət ki, öz ali məqsədinə - düşmənin torpaqlarımızdan qovulması hədəfinə çatdı. Artıq Azərbaycan qalib ölkədir. Artıq işğaldan azad olunmuş rayonlarda dövlətin icar edilməsi strukturlarının fəaliyyətinin bərpa edilməsi, Suqovuşandakı turizm və hidroehtiyatların istifadəyə cəlb olunması,

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev O.K.Şirəliyevin Azərbaycan Respublikasının səhiyyə naziri vəzifəsindən azad edilməsi haqqında Sərəncam verib. Sərəncamla Oqtay Kazım oğlu Şirəliyev Azərbaycan Respublikasının səhiyyə naziri vəzifəsindən azad edilir.

* * *

Prezident İlham Əliyev N.S.İbrahimovun Lənkəran Dövlət Universitetinin rektoru təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Trend xəbər verir ki, Sərəncamla Natiq Səhrab oğlu İbrahimov Lənkəran Dövlət Universitetinin rektoru təyin edilib.

* * *

Prezident İlham Əliyev Teymur Yusif oğlu Musayevin Azərbaycan Respublikası səhiyyə nazirinin birinci müavini təyin edilməsi barədə Sərəncam imzalayıb.

* * *

Dövlət başçısının digər Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikası səhiyyə nazirinin vəzifələrini müvəqqəti icra etmək səlahiyyəti səhiyyə nazirinin birinci müavini Teymur Yusif oğlu Musayevə verilib.

* * *

Prezident İlham Əliyev bir sıra rayonlarda əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılmasına və əhalinin içməli suya tələbatının ödənilməsinə dair əlavə tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

bu ərazilərdə başladılan yol-infrastuktur çalışmaları, Xudafərin ərazisindəki su anbarlarının hidroenerji və meliorasiya məqsədilə istifadəsi məsələləri kimi sırf iqtisadi mahiyyətli tədbirlər kimi gündəmə gəlməkdədir. Həmçinin, Qarabağ iqtisadiyyatında turizmin yeri buranın təbii ehtiyatları, coğrafi mövqeyi, tarixi zənginlikləri və potensial neqliyyat imkanları ilə əlaqədardır. Buna görə də Qarabağın zəngin təbii ehtiyatlarının və xalqımıza məxsus milli-mədəni mirasının turizm döviyyəsinə cəlb edilməsi qarşıdakı dövrdə görülməli mühüm işlərdən biri olacaq. İşğal sonrası Qarabağda turizmin inkişafı, hər şeydən əvvəl, bu bölgənin iqtisadiyyatının dirçəldilməsi və ölkəmizin digər yerlərində məskunlaşmış yerli insanların öz torpaqlarına qayıdışı üçün mühüm faktorlardan biri olacaq. Bu gün artıq Şuşa şəhərinin və Xudafərin körpüsünün UNESCO-nun mədəni irs siyahısına salınması üçün işlərə başlanılıb. Bir sözlə, Qarabağın azadlığa qovuşması XXI əsrin ilk mühüm hadisəsi kimi tarixə keçdisə, bu torpaqda turizmin inkişafı da bu bölgədə hamının arzu etdiyi humanitar inkişaf üçün mühüm töhfə olacaq. Bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, ölkəmizdə turizm sahəsinə qoyulan sərmayə öz bəhrəsini verir. Yeni və müasir hotellər, dünya standartlarına uyğun yollar, bir sözlə, yaradılan infrastruktur Azərbaycanı daha da cəlbedici edib və edəcək.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Tahir Budaqov "Çernobil Əilləri İttifaqı"nın bir qrup üzvü ilə görüşüb

Aprilin 23-də Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Çernobil faciəsinin baş verməsinin 35-ci ildönümü ərəfəsində Azərbaycan Respublikası "Çernobil Əilləri İttifaqı" İctimai Birliyinin İdarə Heyətinin bir qrup üzvü ilə görüşüb. SİA-nın verdiyi məlumata görə, görüşdə əvvəlcə faciə qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Tahir Budaqov bildirib ki, Çernobil AES-də baş vermiş qəza miqyası baxımından ötən əsrin ən böyük texnogen fəlakətlərindən biridir. O dövrdə Azərbaycandan 8 min nəfərə yaxın insan qəzanın nəticələrinin aradan qaldırılmasında iştirak edib. Bu faciə həmin insanların sağlamlığına da təsirsiz ötüşmədi. Bu insanların bir qismi şüalanma nəticəsində dünyasını dəyişdi, digərlərinin isə sağlamlığında ciddi problemlər yaşanmağa başladı.

YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri qeyd edib ki, qəzanın nəticələrinin aradan qaldırılması üçün insanların göstərdikləri fədakarlıq faciənin miqyasının daha da genişlənməsinin qarşısını aldı. Keçmiş SSRİ rəhbərliyinin Çernobil faciəsinin ağır nəticələrini gizlətməyə çalışdığını xatırladan Tahir Budaqov diqqətə çatdırıb ki, o dövrdə yalnız SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifəsində çalışan Heydər Əliyev qəzanın baş verdiyi zonaya səfər edib və faciənin nəticələrinin aradan qaldırılması istiqamətində böyük səy

lər göstərmiş.

Çernobil faciəsinin nəticələrindən əziyyət çəkən insanların dövlət qayğısından kənar qaldığını xatırladan YAP sədrinin müavini vurğulayıb ki, yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildə Azərbaycanda yenidən hakimiyyətə qayıtmasından sonra bütün sahələrdə olduğu kimi bu sahədə də xüsusi diqqət yetirilib, Çernobil əillərinin sosial hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində dövlət səviyyəsində mühüm tədbirlər həyata keçirilib. Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1993-cü ilin dekabrında qəzanın nəticələrinin ləğvinə iştirak etmiş və zərər çəkmiş vətəndaşların statusu və sosial müdafiəsi haqqında qanun qəbul edilib. Tahir Budaqov hazırda bu siyasətin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini qeyd edib.

Təşkilatın 31-ci ildir ki, fəaliyyət göstərdiyini deyən Azərbaycan Respublikası "Çernobil Əilləri İttifaqı" İctimai Birliyinin sədri Mirhəsən Həsənov Çernobil əillərinin dövlət qayğısı ilə tam

əhatə olunduğunu diqqətə çatdıraraq qeyd edib ki, Ulu Öndər tərəfindən hər zaman Çernobil əillərinə diqqət və qayğı göstərilib. Hazırda isə Prezidentimiz İlham Əliyev bu siyasəti davam etdirir.

Mirhəsən Həsənov deyib ki, bu gün Çernobil əillərinin mənzillə təmin olunması istiqamətində də mühüm addımlar atılır. Bu da dövlətimizin başçısının diqqət və qayğısının bariz nümunəsidir. Çernobil əillərinin Prezident İlham Əliyevin siyasətini birmənalı şəkildə dəstəklədiyini deyən Mirhəsən Həsənov cəmiyyətin üzvlərinin 95 faizinin YAP-ın sıralarında təmsil olunduğunu da diqqətə çatdırıb. O, həmçinin Çernobil əillərinin övladlarının könüllü olaraq Vətən müharibəsində iştirak etdiyini də bildirib.

Görüşün sonunda YAP sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Azərbaycan Respublikası "Çernobil Əilləri İttifaqı" İctimai Birliyinə Vətən müharibəsində şanlı qələbəyə həsr olunmuş "Zəfər Salmaməsi" adlı kitab və xatirə hədiyyəsi təqdim edib.

"Ümid etmək istərdik ki, ABŞ administrasiyası tarixi səhvə yol verməyəcək"

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev AZƏRTAC-ın sualını cavablandırır.

-ABŞ tərəfindən qondarma erməni soyqırımının tanınması ilə əlaqədar addımların atılacağı barədə bir sıra beynəlxalq media orqanlarında məlumatlar gedir. Bu barədə nə deyərdiniz?

-Qondarma və saxta erməni soyqırımı ilə bağlı Azərbaycanın qəti və birmənalı mövqeyi hər kəsə bellidir. Əgər ABŞ-ın yeni admi-

nistrasiyası tərəfindən belə bir addım atılacaqsa, bu, tarixi səhv olacaqdır. Azərbaycan həmişə qondarma erməni soyqırımının tanınması cəhdlərinin əleyhinə olub. Qondarma erməni soyqırımının tanınması tarixi saxtalaşdırmaqdır. Tarix tarixçilər tərəfindən araşdırılmalıdır. Bu halın baş verəcəyi təqdirdə, Azərbaycan

qəti şəkildə onu qınayacaqdır.

Prezident İlham Əliyev dəfələrlə qeyd etmişdir ki, Türkiyəyə qarşı olan addım Azərbaycana qarşıdır və Azərbaycana qarşı olan hər hansı addım da Türkiyəyə qarşıdır. Ümid etmək istərdik ki, ABŞ administrasiyası tarixi səhvə yol verməyəcək.

YAP İdarə Heyətinin iclası keçirilib

gündəliyə uyğun olaraq, YAP Veteranlar Şurasının üzvü, partiyanın Xətai rayon təşkilatının sədri Hüseynbala Mirələmovun geniş ictimai qınağa səbəb olmuş qeyri-etik hərəkəti ilə bağlı məsələni müzakirə edib.

Məsələ ilə bağlı İdarə Heyətinin üzvlərindən Musa Quliyev, Elmar Qasimov, Arif Rəhimzadə, Hikmət Babaoğlu, Bahar Muradova, Mübariz Qurbanlı, Ədalət Muradov və Rəşad Mahmudov çıxış ediblər.

Çıxışlarda qeyd edilib ki, sosial şəbəkələrdə yayılmış videogörüntülərdə Hüseynbala Mirələmovun etikadan kənar, əxlaqa zidd hərəkəti YAP üzvləri tərəfindən dərin təəssüf hissi ilə qarşılanıb və hiddətlə qınanıb. Bildirilib ki, onun Azərbaycan ziyalısı adına layiq olmayan, qeyri-etik, milli-mənəvi dəyərlərdən uzaq davranışı cəmiyyətdə kəskin etiraz doğurub və ciddi müzakirələrə səbəb olub. Vurğulanıb ki, Hüseynbala Mirələmov Yeni Azərbaycan Partiyasının ali dəyərlərini, Nizamnamənin tələb və prinsiplərini kobud surətdə pozduğuna və təmsil olunduğu Yeni Azərbaycan Partiyasının nüfuzuna xələl gətirdiyinə görə partiya sıralarından xaric edilməlidir. İdarə Heyəti edilən çıxışlarda səslənən fikirləri və irəli sürülən təklifləri nəzərə alaraq Hüseynbala Mirələmovun tutduğu bütün seçkilərindən azad edilməklə Yeni Azərbaycan Partiyasının sıralarından xaric olunması barədə yekdil qərar qəbul edib.

Aprilin 23-də Yeni Azərbaycan Partiyasının İdarə Heyətinin iclası keçirilib. İclasda Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 24-cü maddəsinə uyğun olaraq Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü seçilmək üçün Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədlərinin Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə təqdim olunması, müstəqil deputatları Mərkəzi Seçki Komissiyasında təmsil edəcək namizədin Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin müzakirəsinə çıxarılmasına razılığın verilməsi, həmçinin YAP Veteranlar Şurasının üzvü, partiyanın Xətai rayon təşkilatının sədri Hüseynbala Mirələmovun geniş ictimai qınağa səbəb olmuş hərəkəti ilə bağlı məsələlər müzakirə edilib.

SİA-nın verdiyi məlumata görə, YAP sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Yeni Azərbaycan Partiyasını MSK-da təmsil edəcək namizədləri İdarə Heyətinin müzakirəsinə təqdim edib.

İdarə Heyəti Pənahov Məzahir Məhəmməd oğlu, Qasimov Rövzət Afət oğlu, Əliyev Səidtin Sərdar oğlu, İbrahimov Ramiz Hilal oğlu, Kazımova Validə Faiq qızı və Paşayev Hüseyn Məmməd oğlunun Mərkəzi Seçki

Komissiyasının əsas, Hümətov Surəddin Məmməd Hüseyin oğlunun əvəzedici üzv seçilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə təqdimat verilməsi barədə qərar qəbul edib. İdarə Heyəti həmçinin, müstəqil deputatları Mərkəzi Seçki Komissiyasında təmsil edəcək Əsgərova Nailə Şahmər-dan qızının namizədliyinin Milli Məclisin müzakirəsinə çıxarılmasına razılıq verilməsi barədə qərar qəbul edib. İdarə Heyəti daha sonra

Ceyhun Rasimoğlu

“Azərbaycan-İsrail münasibətlərinin potensialı daha da böyükdür”

Məhsuldar şəkildə inkişaf edən Azərbaycan-İsrail münasibətləri iqtisadi sahədə yaxşı əks olunur. Bu işi Azərbaycan tərəfindən iqtisadiyyat naziri və Azərbaycan-İsrail hökumətlərarası komissiyasının həmsədri Mikayıl Cabbarov aparır. O, Azərbaycan-İsrail dövlətlərarası komissiyasına İsrail xarici işlər naziri Qabi Aşkenazi ilə birlikdə rəhbərlik edir.

əminlik. Bu gün peyvənd olunan və təndəş sayının 15%-i keçdiyi və peyvəndin əlçatanlığı təmin olunduğu ölkəmiz peyvəndləmə templərinə görə bölgə ölkələri arasında liderdir.

Texnologiya sahəsi İsrailə əməkdaşlığı daha da yaxşılaşdırmaqda maraqlı olduğumuz sahələrdən biridir.

- Ticarət həcmi necə artırmaq niyyətindəsiniz?

- İşə dəfələrlə stimullaşdırıla bilər, lakin hər iki ölkənin aktiv iktisadi dəstəyi olmadan bunu etmək çətin-dir. Özlə sektorla əlaqəli sürətlə möhkəmlənir. Bu, Azərbaycan iqtisadiyyatının vacib göstəricilərində öz əksini tapıb. 2021-ci ilin birinci rübündə ölkə həm qeyri-neft ixracının həcmində, həm də toplanan vergi gəlirlərinin həcmində rekord göstəricilər əldə edib.

- İsrail hökumətinin nazirləri ilə əlaqə qurursunuzmu?

- Peşəkar səviyyəyə tez-tez ünsiyyət qururuq və çox yaxşı münasibətlərimiz var. İsrailin Azərbaycan-dakı səfirliyi ilə səmərəli əməkdaşlıq edirik. İsrailin müxtəlif ofisləri ilə də əlaqələr saxlayırıq.

- Azərbaycanın ölkədə yaşa-

dirilməsi imkanları, İsrail-Azərbaycan münasibətlərindən danışdı.

“İsrail Azərbaycan üçün üçüncü böyük ixracat istiqaməti olaraq qalır. Hazırkı göstəricilər bizi qane etmir və ümid edirik ki, iki ölkə arasındakı ticarət genişləncək və güclənəcək”, - iqtisadiyyat naziri deyib.

- Sizcə, ölkələr arasında ticarətin həcmi hansı sahələrdə genişlənmə bilər?

- Turizm, kənd təsərrüfatı, xüsusən də kənd təsərrüfatı texnologiyaları sahələrində qarşılıqlı faydalı əlaqələrin genişlənməsi üçün hər cür

şərait mövcuddur. İsrailə kibermü-dafie, informasiya texnologiyaları, investisiyalar, təhsil, su ehtiyatları və səhiyyə sahələrində də səmərəli əməkdaşlığımız var. Bakı artıq İsrail-də Azərbaycanın turizm bürosunun yaradılması barədə rəsmi qərar verib və ticarət bürosunun yaradılması üzərində işlər gedir.

Qısa müddətdə iqtisadi əlaqələrin inkişafına və dövlət-özlə biznes dialoqunun təşviqinə müsbət təsir göstərmiş Azərbaycan-İsrail ticarət və sənaye palatasının işinin yenidən canlandırılmasında da maraqlıyıq. İsrailin uğurlu peyvənd kampaniyası təcrübəsindən Azərbaycanda da istifadə oluna biləcəyinə demək olar ki,

Ünvanlı dövlət sosial yardımına müraciət hansı formada edilməlidir?

“Ünvanlı dövlət sosial yardımını dövlət tərəfindən axtarılan ailələrə aylıq verilən pul yardımudur.

Bu yardım orta aylıq gəliri onlardan asılı olmayan səbəblərdən hər bir ailə üzvü üçün ehtiyac meyarının (2021-ci il üçün ehtiyac meyarı 170 manat müəyyən olunub) məcmusundan aşağı olan axtarılan ailələrə verilir. Yeni ailədə adambaşına aylıq gəlir 170 manatdan az olan ailələr bu yardımı ala bilər. Hər bir ailə üzvü üçün ehtiyac meyarının (2021-ci il üçün - 170 manat) məcmusundan aşağıdırsa, sosial yardım hüququna malikdir.

Təyin olunan ünvanlı dövlət sosial yardımın məbləği ailənin orta aylıq gəliri ilə hər bir ailə üzvü üçün ehtiyac meyarının məcmusu arasındakı fərq qədər olur”. Bunu SİA-ya açıqlamasında Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun İctimaiyyətə əlaqələr departamentinin müdiri Rəşad Mehdi- li deyib. R.Mehdili qeyd edib ki, ünvanlı sosial yardım almaq üçün müraciət şəxsiyyət vəsiqəsi və notarial qaydada təsdiq edilmiş təmsilçilik (müraciət edən şəxsin ailəni təmsil etməsi) barədə ərizə əsasında elektron formada edilir: “Ailəni təmsil edən şəxs “Ünvanlı sosial yardımla bağlı müraciətin edilməsi” adlı elektron xidmət vasitəsilə müraciət edir. Müraciət edərkən “Ərizə-bəyannamə”də ailə tərkibi, ailə gəlirləri və digər məlumatlarını qeyd edir. Qeyd edilmiş məlumatlar e-sistem tərəfindən avtomatik qaydada yoxlanılır və nəticəsinə uyğun olaraq yardımın təyin edilib-edilməməsi barədə elektron qaydada qərar qəbul edilir.

Sosial yardımın təyin olunması barədə

qərar çıxarıldığı hallarda yardımın məbləği, təyin edilmə müddəti və s., təyin olunmasından imtina edilməsi barədə qərar çıxarıldığı hallarda isə imtinanın səbəbləri göstərilməklə təmsilçinin “Ərizə-bəyannamə”də qeyd etdiyi əks əlaqə vasitələrinin birinə məlumat (mesaj) göndərilir. Ailəyə sosial yardım təyin edildikdə, ailədə 1 yaşadək uşaq varsa, ona da aylıq sosial müavinət təyin olunur”. Sosial Müdafiə Fondunun İctimaiyyətə əlaqələr departamentinin müdiri Rəşad Mehdi- li məsələ ilə bağlı sualımızı cavablandırır.

-Ünvanlı dövlət sosial yardımın təyin olunmasından nə zaman imtina edilir?

Əgər ailənin əmək qabiliyyətli üzvü müvafiq qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş səbəblər istisna olmaqla digər səbəblərdən işləmədikdə ünvanlı dövlət sosial yardımın təyin olunmasından imtina verilir. Yalnız əmək qabiliyyətli olmayan şəxslərin, I qrup üzrə əlilliyi olan şəxsə, 8 yaşına çatmamış uşağa və ya sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşadək uşağa qulluq edən, həmçinin 23 yaşadək əyani təhsil alan ailə üzvünün işləməsi tələb olunmur.

Bundan başqa, sosial yardım üçün müraciət edən ailənin adambaşına düşən kommunal və rabitə xərclərinin cəminin orta aylıq məbləğinin ölkə üzrə təsdiq olunmuş yaşayış minimumuna nisbəti 15 faizdən çox olmamalıdır. Ərizə-bəyannamədə hər hansı bir məlumatın gizlədildiyi, yaxud düzgün qeyd edilmədiyini sistem tərəfindən aşkarlarsa, bu zaman da vətəndaşa ünvanlı dövlət sosial yardımının təyin olunması ilə bağlı imtina cavabı göndərilir.

Qönçə Quliyeva

Ağdamdakı erməni vəhşiliyi Fransa mətbuatında

Azərbaycanın yeganə fransızdilli mətbu orqanı “Le Carrefour” (Yol qovşağı) qəzetinin təsisçisi (www.le-carrefour.az), fransızdilli jurnalist Zeynab Kazımovanın Media-nın İnkişafı Agentliyinin (MEDİA) təşəbbüsü ilə aprelin 15-də jurnalistlərin Ağdama səfərindən hazırladığı “Qarabağın ruhları şəhəri Ağdamda bir gün” (Une journee a Aghdam, ville fantome du Karabakh) adlı reportajı Fransanın musulmansenfrance.fr xəbər portalında yayımlanıb. Ağdamın 1993-cü il iyulun 23-də erməni silahlı birləşmələri tərəfindən işğal edildiyinə diqqət çəkən müəllif Ağdam şəhərinin və rayonun kəndlərinin ermənilər tərəfindən dağıldığını vurğulayıb. Yazıda bildirilir ki, işğal altında olduğu dövrdə Ağdam şəhəri və kəndləri yerlə yeksan edilib. Eyni zamanda, Ağdamın işğal olunmuş ərazilərində tarixi abidələr, qəbiristanlıqlar, yaşayış obyektləri, xəstəxanalar, kitabxanalar, məktəblər, idarə və müəssisələr hamısı ermənilər tərəfindən dağıdılıb, Yer üzündən silinib.

Məqalədə Qaragacı qəbiristanlığı, Şəhidlər xiyabanı, II Şəhidlər Xiyabanında olan bütün məzarların, həmçinin Xocalı soyqırımının nəticəsində ermənilər tərəfindən qətlə yetirilmiş azərbaycanlıların məzarlarının dağıdılaraq məhv edildiyi deyilir. Ağdamın işğaldan öncə geniş infrastruktura malik olduğuna diqqət çəkən müəllif şəhəri Qarabağın mədəniyyət və musiqi beşiyi kimi xarakterizə edərək, Şuşa kimi burada da Azərbaycan musiqisininin, muğam sənətinin geniş inkişaf etdiyini, teatr, mədəniyyət abidələri, dünyada yeganə olan çörək muzeyinin bu şəhərdə olduğunu, lakin ermənilərin işğalı nəticəsində burada heç nəyin qalmadığını, şəhərin tamamilə vيران qoyulduğunu qeyd edib. Məzarlıqların, o cümlədən Azərbaycanın görkəmli şairəsi Nəvəsinin qəbrinin, həmçinin qəbirüstü abidələrin ermənilər tərəfindən vəhşicəsinə dağıdılmasına diqqət çəkib. Reportajda Ağdamın tamamilə

yerlə yeksan edildiyi, bütün tikililərin yoxa çıxdığı, infrastrukturun dağıldığı bildirilir. Ağdam sözünün etimologiyasını izah edən jurnalist bu gözəl şəhərin indi “Qafqazın Xirosiması” adlandırıldığını təsəffüflə nəzərə çatdırır. “Bu gün Ağdam heç bir şey qalmayan, xarabalıqlarla dolu ruhlar şəhəridir. “Ağ Ev” “Qafqazın Xirosiması” na çevrilib” - deyə müəllif kədərini ifadə edir.

Səfər boyu əslən ağdamlı olan jurnalist həmkarlarının hiss və təəssüratlarını da qələmə alan jurnalist onların öz evlərinin xarabalıqlarına ürək sızıldan göz yaşları ilə baxdıqlarını, hər bir evin, məktəbin yerini göstərdiklərini, uşaq vaxtı müxtəlif oyunlar, o cümlədən futbol oynadıqları meydanın yerini göstərdiklərini, lakin heç bir iz tapa bilmədiklərini oxucuya çatdırır. Müəllif təəssüf hissi ilə onların acısını ovuda bilmədiyini və bu insanların “həyatlarının ən qiymətli hissəsini - öz uşaqlıqlarını itirdiklərini” yazır. “46 yaşında həyatının əziz bir hissəsini - uşaqlığını itirən həmkarımı başa düşdüm. İnsanların illər özdöğmə yurdlarından həsrətdə və bu gün bu fəlakət qarşısında nə hiss etdiklərini təsəvvür etmək çətinidir. Əzablarını azaltmaq üçün təsəlli verən bir söz yoxdur”, - deyə reportajda qeyd olunur. İtaliya Senatının Xarici Əlaqələr Komitəsinin sədri Vito Petrocellinin Ağdam səfəri ilə əlaqəli öz Twitter səhifəsində etdiyi paylaşımı xatırladan jurnalist senatorun “Ermənistan onu öz ərazisi hesab edirsə, onu niyə dağıtdı?” sualına diqqəti yönəldir. Reportajda müəllif həmçinin bildirilir ki, Ermənistan hələ də mina xəritələrini Azərbaycana təhvil verməkdən imtina edir və bu da hökumətin bərpə işləri aparmasına mane olur, mülki şəxslərin, məcburi köçkünlərin öz doğma torpaqlarına qayıtmasını gecikdirir. Yazıya bu linkdən daxil olmaq mümkündür: <https://musulmansenfrance.fr/une-journee-a-aghdam-ville-fantome-du-karabakh/>

“24 aprel erməni soyqırımı” - tarixin ən böyük yalanı Yaxud 105 illik iyrənc yalan...

105 ildir erməni ideoloqları öz iyrənc yalanları, iblisənə hiylə-gərlikləri ilə dünyanı türk toplumuna qarşı nifrətlə doldurmaqda davam edir və üstəlik, türklər tərəfindən “soyqırımı”na məruz qaldıqları iddiası ilə hər il “24 apreli matəm günü” kimi qeyd edirlər. Əslində, aprelin 24-də Osmanlı dövləti ərazisində bir erməni belə qətlə yetirilməyib. Qondarma “erməni soyqırımı” məsələsinin mahiyyəti belədir: Osmanlı İmperiyasını parçalamaq istəyən dövlətlər XIX əsrin əvvəllərindən etibarən ona qarşı müxtəlif planlar cızdılar.

“Şərq məsələsi” adlanan ideya da məhz həmin planların reallaşdırılması məqsədilə ortaya atılmışdı. Osmanlı dövlətinin daxili işlərinə müdaxilə etmək üçün Türkiyədə yaşayan xristian azlıqların mənafeyinin “qorunmaması” məsələsi bəhanə ola bilərdi. Osmanlı İmperiyası ərazisində aysorlar, yunanlar, xristian ərəblər yaşasalar da, erməni azlığı daha çox diqqəti çəkirdi. Bu, onların xarakterindən - xəyanətkar olmalarından, satqınlığından, şəraitə uyğun olaraq dinlərini və məzhəblərini dəyişmək xislətindən irəli gəlirdi. Baxmayaraq ki, o vaxtdan indiyə qədər milyonlarla türkün qanını axıdıblar, amma qisasçılıq hissindən əl çəkməyiblər. Bədxahlar bu azmış kimi dünyə ölkələrinin parlamentlərində bu mövzunu gündəmə gətirməyə çalışırlar və çox vaxt da nail olurlar. Ancaq 44 günlük ikinci vətən Müharibəsi bir daha qondarma “24 aprel erməni soyqırımı”nı, iyrənc yalanlarına qarşı elə bir dərs verdi ki... Ancaq həyasızlıq, faşistlik, vandallıq, barbarlıq... dahi rus şairi A.S. Puşkin demişkən: “Sən göləsen, sən qorxaqsan”.

Ayaq tutub “yeri(dilən)yəni” yalan...

Tarixin qaranlıq, saxtalaşdırılmış səhifələrinə bir daha öteri də olsa nəzər salaq. “Qaregen Njdenin təlimi”nin ilk cümləsi belədir: sonuncu türk kar, kor, lal olsa da, öldürülməlidir”. Yeni türkə olan nifrət ideoloji vasitədir, silahdır. Dünyaya səpələnmiş ermənilər yeganə xalqlardan biridir ki, yalançı göz yaşları ilə inandırmağı bacarır və onun sayəsində dəstək alır. Əslində, elə dünya da insani keyfiyyətlərdə onlardan yüksəkdə durmağı bacaran türklərə nifrət etməyə bir bəhanə axtarırdı və ermənilərin

sayəsində o “qondarma soyqırım”ı fürsəti əllərinə keçib. İndi isə o fürsətdən faydalanır, yeri gəldi-gəlmədi içlərinə yığılmış nifrəti-ədəvəti zəhər kimi addımabaşı tökməkdən cəkinmirlər.

1915-ci ilin aprel günlərində nə baş verdi?

Əslində, aprelin 24-də Osmanlı dövləti ərazisində bir erməni belə qətlə yetirilməyib. Sadəcə olaraq, ölkədə cinayətkar fəaliyyətinə görə “Daşnak” və “Hnçak” partiyalarının rəhbərləri həbs olunub. Tarixi faktlar, arxiv materialları da dediyimizə sübutdur. Qondarma “erməni soyqırımı” məsələsinin mahiyyəti belədir: Osmanlı İmperiyasını parçalamaq istəyən dövlətlər XIX əsrin əvvəllərindən etibarən ona qarşı müxtəlif planlar cızdılar. “Şərq məsələsi” adlanan ideya da məhz həmin planların reallaşdırılması məqsədilə ortaya atılmışdı. Osmanlı dövlətinin daxili işlərinə müdaxilə etmək üçün Türkiyədə yaşayan xristian azlıqların mənafeyinin “qorunmaması” məsələsi bəhanə ola bilərdi. Osmanlı İmperiyası ərazisində aysorlar, yunanlar, xristian ərəblər yaşasalar da, erməni azlığı daha çox diqqəti çəkirdi. Bu, onların xarakterindən - xəyanətkar olmalarından, satqınlığından, şəraitə uyğun olaraq dinlərini və məzhəblərini dəyişmək xislətindən irəli gəlirdi. 1890-cı ildən etibarən başlayan üsyanlar 1915-ci ildə Osmanlı hakimiyyətini radikal qərarlar almağa məcbur etdi və sözügedən soyqırımı iddiası da bu dövrdən etibarən ortaya çıxdı. Güclənən erməni millətçiliyi Anadolunun şərqində və Kilikya adlanan cənub bölgələrində kütləvi şəkildə yaşayan ermənilərdə separatçı meyilli gücləndirdikcə üsyanlar da təbii hal almağa başladı. İlk

üsyan 1890-cı ildə Ərzurumda gerçəkləşdi, daha sonra Van, Sason, Adana üsyanları ard-arda baş verdi. Bu hadisədən sonra 1905-ci ildə Sultana sui-qəsd cəhdi olsa da, uğursuzluqla nəticələndi. Bölgədə təşkilatlanan erməni komitələri mülki şəxslərə qarşı da xüsusi amansızlıq nümayiş etdirdilər. Gerçəkləşdirilən üsyanlar və Birinci Dünya müharibəsi ərəfində ruslara qoşulan ermənilərin türklərə qarşı savaşıma nəticəsində

tarixdə heç biz zaman olmayan uydurma “soyqırımı”nın guya olduğu barədə sənədlər qəbul edirlər. Bu yerdə təəccüb doğuran odur ki, həmin əl qaldıranlar tarix kitabının belə bir səhifəsini oxumadıqları halda “tarixçi” rolunda çıxış etməklə, təkəcə məsuliyyətsizlik deyil, tarixi faktlar, materiallara hörmətsizlik, tarixi inkar etmək kimi məsuliyyətdən qaçırırlar. Ancaq əsl, gerçək tarix heç də onların bilmədikləri tarixə əl qaldırmaq deyil. Əsl, ger-

runmalıydı. Köçürmə dövlətin he-sabına həyata keçirilirdi. Ermənilər köçürülərkən onların təhlükəsizliyini qorumaqdan ötrü jandarm qüvvələri verilmişdi. Sağlamlıqlarının qorumasından ötrü həkimlər ayrılmışdı. Ermənilər Van, Bitlis, Ərzurumdakı vilayətlərin daxilində olan daha təhlükəsiz ərazilərə köçürüldülər. 1916-cı il oktyabr ayının məlumatına görə, təxminən 702 min 900 nəfər erməni köçürülüb və onlar müharibə aparmasına

Osmanlı dövləti 27 may 1915-ci ildə “Köç” qərarı çıxartdı. Bu qərar öncəsində isə bu gün ermənilərin soyqırımı günü kimi qəbul etdikləri 24 aprel günü 2345 erməni lider həbs edildi. Onların böyük əksəriyyəti kəndlərə hücum edərək silahsız əhaliyə qıran cinayətkarlar idi. Köç qərarı Anadoluda yaşayan ermənilərin Osmanlının digər bölgələrinə səpələnməsini nəzərdə tutsa da, praktikada hər şey fərqli cərəyan etdi. Köç karvanlarına edilən hücumlarda ölənlər ermənilər bir kənara, həm də yollarda aclıqdan və xəstəlikdən ölənlər kifayət qədər idi. Yola çıxanların yalnız bir qismi lazımı məntəqələrə yerləşdirilə bildi. Göründüyü kimi heç bir qətləmə və yaxud “soyqırımı”ndan səhnbət gedə bilməz. Sadəcə, ermənilər aprelin 24-nü ona görə “soyqırımı günü” kimi qeyd edirlər ki, köç haqqında qərardan sonra onların dövlət yaratmaq istədikləri 6 vilayətdə onsuz da azlıq təşkil edən ermənilərin sayı minimuma endirildi. Yeni onların Türkiyə ərazisində dövlət yaratmaq xülyaları boş çıxdı..

“24 aprel erməni soyqırımı” cəfəngiyyatdan başqa bir şey deyil

Uzun illərdir ki, ermənilər tarixdə heç zaman olmayan uydurma “soyqırımı” dünyanın gündəliyinə gətirməklə, bu gün ondan siyasi məqsədlər üçün istifadə edirlər. Ən əsas məsələ ondadır ki, indi ayrı-ayrı ölkələrin parlamentində deputatlar əl qaldıraraq ermənilərin

çəkildə uydurma “soyqırımı”n ol-mamasıdır.

Musa Qasımlı: “Qondarma “soyqırımı”- erməni ideologiyasıdır”

Tarix elmləri doktoru, Bakı Dövlət Universitetinin professoru, millət vəkili Musa Qasımlı ermənilərin uydurduqları qondarma “erməni soyqırımı”nı faktlarla yalan olmağı ilə bağlı fıkıtların dili ilə sübut edir. Tarixçi professor bunun üçün Amerika Birləşmiş Ştatları, Rusiya, İngiltərə, Türkiyə, Gürcüstan, Azərbaycan, Avstriya və Çexiya arxivlərində araşdırma apardığını bildirir: “Soruşa bilərsiniz ki, nəyə görə ermənilər 24 apreli uydurma “soyqırımı” günü kimi qeyd edirlər? Diqqət yetirək, görürük ki, bütün bu qırğınların hamısı 1915-ci ilin aprelinə qədər olub, ermənilər tərəfindən türklərə və müsəlmanlara qarşı törədilib. Erməni silahlıları dinc türkləri, müsəlmanları qırıblar, yerlərdə yaşayanlar ermənilər hökumət orqanlarına hücum edib, ölkəyə, rəsmi hakimiyyətə qarşı qiyam qaldırıblar. 1915-ci il aprelin 24-də Osmanlı İmperatorluğunun Daxili İşlər Nazirliyi bir emr verdi. Aprelin 26-da da Baş komandanlığın əmri çıxdı. O əmrə görə 2345 erməni terrorçusu ölkənin müxtəlif yerlərində həbs edildi. 1915-ci il mayın 27-də “Söbh və isqan haqqında” Qanun qəbul edildi. Dövlətə qarşı qiyam qaldıran ermənilər daha təhlükəsiz yerlərə köçürülməyə başladı. Köçürülərkən bu ermənilərin can və malı qo-

baxmayaraq, Osmanlı hökuməti tərəfindən qaçığı ilə əhatə olunublar. Hökumət bu prosesə təxminən 86 milyon lirə xərcləmişdi. Deməli, 24 aprelin soyqırımı kimi götürülməsinin “ermənilərin öldürülməsi” ilə heç bir əlaqəsi yoxdur. Həmin gün erməni terrorçularının həbsi gündüdü. Bu gün ermənilər 1 milyon 500 min nəfər ermənin qırıldığını söyləyirlər. Bu həqiqətə nə də-rəcədə uyğundur? Ermənilər 1 milyon nəfərin öldürüldüyünü yazırlar. Həmişə yalan, böhtan yazan ermənilərdən həqiqəti gözləmək ol-mayıb. Əvvəla, ölənlər hərbi əməliyyat meydanında ölənlərdir və say bu qədər deyil. Həmin dövrün rəqəmlərinə diqqət yetirək görürük ki, öldürülən ermənilərin sayı əvvəlcə 600 min, sonra 800 min, sonra isə 1 milyon 500 min nəfər göstərilir. Ona görə də, qondarma “soyqırımı”- erməni ideologiyasıdır. Bütün tarixi sənədlərin hamısı aydın şəkildə göstərir ki, ermənilərin “soyqırımı” ilə bağlı söylənilənlərin heç bir əsası yoxdur. “Soyqırımı” onların alver predmetinə çevrilib”. Göründüyü kimi, ermənilərin iç üzünü açıldıqca, onların saxta “göz yaşları”na inanmayanların sayı da artmaqdadır. Bütün dünya bilir ki, qondarma erməni soyqırımı İslama qarşı yönəlmiş siyasi maraqlardır və tarixi həqiqətdən uzaqdır və 24 aprel məsələsinə ona görə “soyqırımı” günü kimi ermənilər tərəfindən qeyd edilərsə də, aparılan tədqiqatlarda da ermənilərin uydurmalarının tam əsassızdır.

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

Qərb Azərbaycanın qələbəsini niyə həzm edə bilmir?

Yaxud, bir sıra Qərb təsisatlarının artıq tam olaraq Azərbaycana xüsusi nifrəti ilə tanınan Corc Soros kimi bir fırıldaqçının nəzarətində olduğu heç kimə sirr deyil

Beləliklə, Qərb hələ də şokdan ayıla bilmir - Azərbaycan öz Liderinin rəhbərliyi altında ağılasızdır (Qərb dünyası üçün - red.) surətdə, cəmi 44 gün ərzində öz torpaqlarını düşmən tapdağından təmizlədi, suveren hüquqlarını, ərazi bütövlüyünü bərpa etdi, Azərbaycan xalqına qarşı cinayət törətmiş bir çox erməni terrorçusunu elə döyüş meydanındaca məhv etdi, nəticədə regionda geosiyasi vəziyyəti tam dəyişdirməyə müvəffəq oldu. Bütün bunlar isə əlbəttə ki, asan başa gəlmədi. Belə ki, bunu dünyada özlərini söz sahibi hesab edən Fransa, ABŞ və digərlərinin hay-küy salmalarına baxmayaraq etdi. Daha dəqiq desək, siyasi şivənçilik nə Qərbə, nə də ermənilərin Qərb havadarlarına nə isə əldə etmək üçün yaramadı. Çünki regionda 30 il boyunca cərəyan edən stereotiplər köklü şəkildə darmadağın oldu.

Bu stereotipləri dağıdan reallıq isə Cənubi Qafqazda əsl söz sahiblərini müəyyənləşdirdi, artıq heç nə, heç vaxt əvvəlki kimi olmayacaq və bununla da dünyada "yeni dəyərlər sistemi" formalaşdı. Hətta 44 günün dəyişdiyi gerçəkliyi belə də izah etmək mümkündür: özlərini dünya liderləri, hegemon siyasi mərkəzlər qismində hesab edən ölkələr tərəfindən uzun illər üçüncü ölkələrin əziyyətləri hesabına qoruyub saxladığı "siyasi dəyərlər sistemi" sabun köpüyü kimi partladı...

İlham Əliyevin dünyaya gətirdiyi yeni dəyərlər hansılar oldu?

Artıq yeni siyasi və regional dəyərlər dövrünə qədəm qoyulub və bu potensial reallığı tətbiq edən şəxs Prezident İlham Əliyevdir. Onun tərəfindən dünyaya, eləcə də regiona gətirdiyi modern siyasət və qətiyyət faktorunun baza prinsipi isə bəlkə də heç bir ölkədə Azərbaycandakı kimi mövcud olmayan xalq-iqtidar vəhdətinə əsaslanır. Məhz xalqdan alınan ruh, vüsət və möhkəm etimad

amili qeyd edilən üstünlüklərin qazanılmasına kifayət qədər təkan vermiş oldu:

- Xalq və iqtidar birliyi olduqda, düşmən kimliyindən asılı olmayaraq məhv edilir: düşmənin gücündən və onu dəstəkləyən kənar qüvvələrin müdaxiləsindən asılı olmayaraq.

- Ərazi bütövlüyü heç bir halda xalqların öz müqəddəratını həll etmək hüququnun qurbanı olmamalıdır:

- Güc tətbiq etmədən münasibətlərin ədalətli həllinə nail olmaq olmur: Sülh istəyirsənsə müharibəyə hazır ol prinsipi.

- Müharibədə də müəyyən qırmızı xətlər var və Azərbaycan onları keçmədən qalib oldu. Qırmızı xətlərdən biri mülki əhalini hədəfə almamaqdır və Azərbaycan torpaqlarını demək olar ki, düşmən tərəfdən hər hansı bir ciddi mülki itkisi olmadan azad etdi. Halbuki əks tərəf bilavasitə Azərbaycanın mülki əhalisini hədəfə alırdı.

- Düşmən ağ bayraq qaldırdıqdan sonra Azərbaycan əməliyyatları dayandırdı. Və vaxtı ilə düşmənin bizim mülki əhalinin

ağ bayraq qaldırdığı belə hallarda güllələdiyinə baxmayaraq, eyni alçaqlıqlarla intiqam alma-
dı.

- Nəhayət və ən əsası Azərbaycan sübut etdi ki, dünyada artıq ərazi və əhali baxımından nisbətən kiçik dövlətlər, artıq iri dövlətlərdən çəkinmədən və onlara "boylanmadan" öz problemlərini həll edə bilərlər. Başqa cür desək, ədalətin kiçiyi və böyüyü olmur, ədalət ya var, ya yoxdur.

Şübhəsiz ki, Azərbaycanın dünyada yeni dəyərlər sisteminin təməlinin qoyulması Qərb dövlətlərini ciddi şəkildə qəzəbləndirib və təlaşlandırıb. Səbəb...?

Əsas səbəb odur ki, Azərbaycanın yaratdığı yeni regional və siyasi dəyərlər sistemi digər dövlətlərə də ilham verə bilər və onlar da "dünya lider dövlətlərinin" nəzarəti altından çıxmağa çalışa bilərlər. Əlbəttə ki, bu "nəhəng", amma əslində, davranışlarına görə daha çox "monstr" adlandırılmalı olan ölkələr indi də Azərbaycanı cəzalandırmaq hiddəti, həvəsi ilə yaşayırlar və bunun üçün əllərində olan bütün mövcud resurslardan

maksimum istifadə edirlər, müxtəlif cür həm milli və həm də beynəlxalq platformalardan.

Necə deyərlər, hansı daşı qaldırırsan, altından bir sorosçu çıxır...

Bir müddət öncə bizlər Almaniyada bundestaqının (parlamentinin) ölkəmizə qarşı hücumların şahidi olduq, və bundestaqın bir neçə üzvünün guya ki, ölkəmizlə korrupsiya əlaqələri ətrafında böyük bir qurama sirk şousunu izlədik. İttihamlar Axel Fischer, Mark Hauptmann, və Tomas Bareis ətrafında cərəyan edirdi və onlar süni nəfəs alma aparatlarının alınması və s. güllünc məsələlər ətrafında qurulmuşdu.

Bundan sonra isə Fransa parlamentində qalmaqla qaldırılır və nəhayət, AŞPA-nın monitoring komitəsinin iclasında ermənilər növbəti özlərinəməxsus təxribata əl atırlar. Belə ki davamlı olaraq ermənilərin maraqları tərəfindən çıxış edən Alain Milon, Aleksandra Louis və Bernard Fournierin iftira dolu çıxışlarını rəhbər tutaraq AŞPA-nın monitoring komitəsi Azərbaycana qarşı növbəti qərəzli bəyanat qəbul edir və öz qərarında Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin 15 mart tarixində qəbul etdiyi, eləcə də heç bir fakt əsaslanmayan qərarına istinad edərək Azərbaycanda guya 188 nəfər erməni hərbi əsirinin (!-red.) saxlandığını bildirir və onların dərhal (?!?!-red.) azad olunmalarını tələb kimi irəli sürür.

Lakin burada daha bir faktı da qeyd etmək istərdik ki, bir sıra Qərb təsisatlarının artıq tam olaraq Azərbaycana xüsusi nifrəti ilə tanınan Corc Soros kimi bir fırıldaqçının nəzarətində olduğu heç kimə sirr deyil. Bununla bağlı faktlar dəfələrlə müxtəlif növ hesabatlarda öz əksini tapıb.

Ən əsası isə 27 fevral 2020-ci ildə nüfuzlu Avropa Hüquq və Ədalət Mərkəzi (European Centre for Law and Justice) geniş hesabat təqdim edərək bütün Avropa təsisatlarının, xüsusilə "Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin" Soros fondunun tam nəzarəti altında olduğunu sübut etmişdi. Hesabatla bu linkdə tanış ola bilərsiniz:

<https://rmx.news/article/article/how-george-soros-infiltrated-the-eu-court-of-human-rights-report>

Necə deyərlər, hansı daşı qaldırırsan altından bir sorosçu çıxır...

İstənilən xalq üçün ən böyük cəza elə Sorosun "himayəsi" altına düşməkdir

Şübhəsiz ki, Azərbaycanın Sorosun məhsullarından yəqin ki, ən zayı olan Paşinyana qalib gəlməsi Corcu yaman qəzəbləndirib və in-

di o, bütün təsir imkanlarından istifadə edəcək ki, Azərbaycanı öz təbircə cəzalandırsın. Soros bilmir ki, istənilən xalq üçün ən böyük cəza elə Sorosun "himayəsi" altına düşməkdir. Odur ki, Soros özünün "keyfiyyətsiz" məhsulu Paşinyanın və Paşinyan vasitəsi ilə "yiyələndiyi" Ermənistanın qayğısına qalsa daha yaxşı olardı. Belə ki, məhz Sorosun hakimiyyətə gətirdiyi şəxslər Ermənistanı indiki uçuruma saldırlar. Düzdür, Ermənistanın əvvəlki Koçaryan-Saqrsyan iqtidarlarının da ölkənin belə bir vəziyyətə düşməsinə kifayət qədər əməkləri var, lakin Paşinyan buna daha böyük bəhrə verərək, ölkənin belə acınacaqlı situasiya ilə qarşı-qarşıya qalmasına stimül verdi. İqtisadiyyat çöküb, ordu Azərbaycan tərəfindən məhv edilib, cəmiyyət Sorosun bəxş etdiyi "məxməri inqilabın" acı nəticələrindən tam məyus olub və ölkə neçə aydır faktiki olaraq idarə olunmur. Budur Sorosun xalqlara gətirdiyi "azadlıq və demokratiya".

USAİD hələ də Azərbaycandadır (?)

İndi isə Soros öz "məxməri və rəngli" əllərini yenidən Azərbaycana uzatmağa çalışacaqdır. Görünür, 2014-cü ildə onun həm açıq, həm gizli olaraq fəaliyyət göstərən təşkilatlarının Azərbaycandan qovulması yadından çıxıb. İndi ölkəmizdə onun yaratdığı bir təşkilat qanunsuz olaraq fəaliyyət göstərir. Özü də yenə də Sorosun nəzarətində olan digər bir qurum olan USAİD vasitəsilə maliyyələşdirilən bu təşkilat Şərq-Qərb İdarəetmə İnstitutudur.

SiA həmin təşkilat haqqında ətraflı məlumat verərək (bax: <https://sia.az/az/news/politics/856643.html>) onun dərhal ölkədən çıxarılmasının zəruriliyini faktlara əsaslanaraq vurğulamışdı, lakin təəssüf ki, həmin təşkilat hələ də öz fəaliyyətini naməlum qüvvələrin dəstəyi ilə qanunsuz olaraq davam etdirir. Amma Soros əmin ola bilər ki, Azərbaycan onun yenidən yuxarıda adları çəkilən və ya himayəsində olan digər bu kimi təşkilatların vasitəsi ilə ölkəyə dönməsinə yol verməyəcəkdir. O ki qaldı Sorosun xaricdə yaşayan və Azərbaycana tərəf mütəmadi şəkildə hüsrən "tulaların" maliyyələşdirməsinə, necə deyərlər, "tulalar" hürər, Azərbaycanın inkişaf karvanı isə yolunu davam edər. Bax, buna həm Sorosun, həm də bu gün onun çətiri altında var-gəl edən Qərb qurumlarının, eləcə də sapı özümüzdən olan baltalarının heç bir şübhələri olmamalıdır.

Rövşən RƏSULOĞ

“24 aprel soyqırımı” iddiası erməni saxtakarlığından başqa bir şey deyil

dular.

1915-ci ilin yanvarında Sarıqamış, 1916-cı ilin fevralında Ərzurum, martda İsfahan, apreldə Trabzon, mayda Xoy və Dilman, iyunda Ərzincan, avqustda isə Muş rus ordusu və erməni silahlı birləşmələri tərəfindən işğal edildi. Ermənilər müsəlman kəndlərini qarət edir, yandırır, əhalini fərqiyyə vermədən qılıncdan keçirirdilər. Dinc əhalini zorla evlərə, məscidlərə dolduraraq diri-diri yandırırtdılar. Qocaları və uşaqları torpağa basdırır, hamilə qadınların qarını yırtıb körpələri çıxarıb boğur, anaları öz balalarının etini yeməyə məcbur edirdilər. Kazım

dövründə yarım milyon erməni Türkiyədən Qafqaza və başqa yerlərə köçmüş, 150-200 min erməni Qərbi Avropa və ABŞ-a mühacirət etmiş və ehtimal etmək olar ki, ölənlərin sayı 200 min nəfər olub. Təbii ki, bu rəqəmin içində təkcə köçürmə nəticəsində ölənlər yox, aclıqdan, soyuqdan ölənlər və itkin düşənlər də var. “The Times” qəzeti yazır: “Bu, danılmaz həqiqətdir ki, müharibə illərində Osmanlı ərazisində iki milyon türkün həyatına son qoyulub”.

Erməni ideoloqları dünyanı inandırmaq istəyir ki, guya 1915-ci il aprelin 24-də daxili işlər naziri Tələt paşa erməni əhalisinin dövlət səviyyəsində qırılmasına dair yazılı göstəriş vermişdi. Bu günə qədər erməni ideoloqları həmin sənədin əslini fakt kimi heç kimə göstərə bilmirlər. Ona görə ki, belə bir sənəd, ümumiyyətlə, yoxdur.

Osmanlı imperiyasını parçalamaq üçün Paris Sülh Konfransına yığılan Qərb dövlətləri 24 apreldən canfəşanlıqla istifadə etməyə başladılar. Konfransın təşkil etdiyi komissiya Osmanlı rəhbərlərinin gizli yazışmalarını diqqətlə yoxladıqdan sonra ermənilərin kütləvi surətdə qətlə yetirilməsi haqqında heç bir sənəd və əmrə rast gəlmədi. Əksinə, Avropadan gələn məmurlar belə faktla rastlaşdılar ki, köçürülən erməni əhalisinin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün Osmanlı dövləti tərəfindən onlarla əmr və göstəriş verilib.

-Əslində, 24 apreldə nə baş vermişdi?

-Doğrudan da, Osmanlı dövlətinin daxili işlər naziri Tələt paşa 1915-ci il aprelin 24-də sənəd imzalamışdı. Həmin sənəd bu gün müxtəlif dillərdə dünyanın ayrı-ayrı arxivlərində saxlanılır. Sənəddə söhbət Osmanlıların ayrı-ayrı şəhərlərində üsyana hazırlaşan erməni təşkilatlarının rəhbərlərinin həbs olunmasından gedir. Bu sənəddə söhbət erməni əhalisinin köçürülməsi və onlara qarşı soyqırımın həyata keçirilməsindən getmir. Sənəddə qeyd olunur ki, erməni komitələrinin rəhbərliyi altında Zeytun, Bitlis, Sivas və Vanda baş vermiş üsyanların təkrarlanmaması üçün üsyan rəhbərlərinə qarşı həbs qəti imkan tədbirinin seçilməsinə ehtiyac vardır. Doğrudan da bir gün sonra - aprelin 25-də İstanbulda erməni üsyançı qruplaşmasının Daşnaksütyun və Qnçaq-dan olan rəhbərliyi həbs olundu. Ayrı-ayrı vilayətlərdə isə bu həbslər bir neçə gün sonra başladı.

Birinci Dünya müharibəsi illərində erməni-osmanlı münasibətlərinə dair həm obyektivlik baxımdan, həm də sənədlərin əksəriyyəti qeyri-müsəlman müəlliflərinə məxsus olduğuna görə, ABŞ konqresi kitabxanasında saxlanılan “Bristolun sənədləri” diqqəti cəlb edir. Bu külliyyatda qeyd olunur ki, “deqiq statistik mənbələrdən məlumdur ki, 1912-1922-ci illər ərzində 600 minə yaxın erməni həlak olub. Ölənlər erməni türklər tərəfindən soyqırımına məruz qalmamış, soyuqdan, aclıqdan və köçürülərkən tələf olublar. 1,5-2 milyon erməni ölümü ilə bağlı iddialar fərziyyədən başqa bir şey deyil. Müharibə gədən ərazidə insanların ölümü və itkin düşməsi adi bir haldır”. Bristolun sənədlərində göstərilir ki, qeyd olunan dövrdə 2,5 milyon türkün həyatına son qoyulub. Türklərin ölümü və öldürülməsi ermənilərdən daha faciəli olub.

SIA Milli Məclisin deputatı, tarix elmləri doktoru Anar İsgəndərovun müsahibəsini təqdim edir

- Anar müəllim, məlum olduğu kimi, ermənilər hər il 24 aprel tarixini uydurma “erməni soyqırımı” kimi qeyd edir. Ermənilərin bu uydurma iddiaları haqqında nə deyə bilərsiniz?

- Daşnakların dənizdən-dənizə “böyük Ermənistan” dövləti yaratmaq planı Birinci Dünya müharibəsi ərəfəsində daha geniş miqyas aldı. Birinci Dünya müharibəsi ərəfəsində Osmanlı dövlətinin 3-cü ordusuna rəhbərlik edən Ənvər paşa Ərzurumda erməni liderləri ilə görüşündə yaqın etdi ki, ermənilər müharibə başlanacaq təqdirdə Osmanlı dövlətinə xəyanət edəcəklər. Çünki çar Rusiyası gələcəkdə müharibənin nəticəsindən asılı olaraq, Osmanlı ərazisində erməni muxtar dövlətinin yaradılmasına təminat verməklə, bu ərazidə yaşayan erməniləri Türkiyəyə qarşı müharibəyə cəlb edə bilmişdi. Birinci Dünya müharibəsi ərəfəsində çar II Nikolayın Qafqaza gəlişi və ermənilərə osmanlılara qarşı əməkdaşlıq təklif etməsi məsələni daha da ciddiləşdirdi. Çar Tiflisdəki nitqini: “Qoy, rus bayrağı altında üzən gəmilər Bosfor və Dardanel boğazlarında sərbəst hərəkət etsin. Qoy, erməni xalqı Rusiyanın köməyi ilə Osmanlı ərazisində öz müstəqil dövlətini qura bilsin. Çar hökumətinin himayəsi altında qan qardaşlarınızla birləşərək, nəhayət, hürriyyət və ədalət nemətlərinə qovuşacaqsınız. Ermənilərin sədaqətinə inanıram, erməni xalqını xoş gələcək gözləyir. Sizi əmin edirəm, arzunuz yerinə yetiriləcək!” kəlmələri ilə bitirdi.

Beləliklə, çar II Nikolayın bu qərəzli və təhrikədiç çıxışı ermənilərin Rusiya tərəfindən Türkiyəyə qarşı müharibədə iştirakını təmin etdi. Türk torpaqlarının işğalına və əhalisinin məhv edilməsinə hazırlaşan erməni silahlı birləşmələri erməni kilsəsindən xeyirdüa aldılar.

Çarın bu bəyanatından sonra ermənilərin bir qismi Osmanlı torpaqlarına soxulan rus ordusuna qoşuldu, digər hissəsi isə mallarını və mülklərini sataraq könüllü erməni dəstələrinə yazıldılar. Dinc türk əhalisinə qarşı həyata keçirilən qırğınlarda fəal iştirak edən ermənilər bölgəni yaxşı tanıdıqları üçün həm ruslara bələdçilik edir, həm də tərxiatlar törətməklə məşğul olu-

Qarabəkir paşa ABŞ generalı Harbordda göndərdiyi məktubda yazırdı: “Azad etdiyimiz şəhərdə dəhşətli bir mənərə ilə rastlaşdım. Şəhərdə sağ qalmış heç kimə rast gəlmədim. Bütün uşaqların bədənəri süngülərlə dəlik-deşik edilib. Qocaları və qadınları zirzəmilərə doldurub diri-diri yandırırtdılar, gəncləri balta ilə şaqqalayıb asıblar. Həmvətənlərimin bu faciəsi insanın qəlbine dağ çəkir...”

-Qeyd etdiyiniz kimi, Birinci Dünya müharibəsində ermənilər öz havadarlarının dəstəyi ilə türk-müsəlmanlara qarşı qırğınlar törətmişlər. Bu qırğınların qarşısını almaq üçün hansı addımlar atıldı?

-Ermənilərin yerli əhaliyə qarşı həyata keçirdikləri qırğınlar Osmanlı dövlətini müəyyən müdafiə tədbirləri görməyə məcbur etdi. Belə ki, 1915-ci ilin mayın ortalarında Van, Bitlis və Ərzurumdan erməni əhalisi döyüş meydanından uzaqlaşdırıldı. Bununla da türklərin rus və ingilislərə qarşı döyüşlərində ermənilərin neytrallığı təmin edildi. Eyni zamanda, Osmanlı dövlətinin hərbi rəhbərliyi türklərə və digər müsəlmanlara ermənilərə qarşı hər hansı zorakılıq törətməyi qadağan edən göstəriş verdi. 1919-cu il yanvarın 30-da Londonda çıxan “The Times” qəzeti yazırdı: “Köçürülən erməni əhalisinin gələcəkdə öz evlərinə qayıtması və əmlakına sahib durması üçün Osmanlı hökuməti tərəfindən xüsusi komissiya yaradıldı. Komissiya işi erməni əhalisinin siyahıya alınmasından ibarət idi. Komissiya sənədlərində dönə-dönə qeyd olunur ki, müharibə başa çatandan sonra erməni əhalisi öz evlərinə qaytarılacaqdır”.

Antantanın təbliğat maşını və erməni millətçiləri sübut etmək istəyirlər ki, Birinci Dünya müharibəsi illərində Osmanlı ərazisində bir milyondan çox erməni öldürülüb. Bunun üçün fakt kimi müharibəyə qədər Osmanlı ərazisində ermənilərin 2,5 milyon nəfər olduğu göstərilirdi. Halbuki, Osmanlı dövlətinin rəsmi məlumatına görə, müharibəyə qədər bu ərazidə 1,3 milyon erməni yaşayırdı. Göstərilən əhalinin yalnız yarısı döyüş əməliyyatları gədən ərazidə yaşayırdı. Müharibə

Misirli tədqiqatçı ermənipərəst media qurumunun Qarabağla bağlı iddialarını ifşa edib

Misirli tədqiqatçı və jurnalist Əhməd Əbdo Tərabik ermənipərəst medianın Azərbaycanın öz torpaqlarını işğaldan azad etməsi uğrunda apardığı Vətən müharibəsi və Hərbi Qənimətlər Parkı ilə bağlı ermənipərəst politoloq Maykl Rubinin “National Interest” jurnalında dərc olunmuş məqaləsinə istinadla Londonda fəaliyyət göstərən “Əl-Qüds əl-Arabi” qəzetinin müxbirinin yalan məlumatlarını ifşa edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, misirli jurnalist “Nile 1” informasiya portalına yazdığı məqaləsində Azərbaycan Ordusunun başqa dövlətin ərazisində deyil, öz torpaqlarında işğala son qoymaq üçün hərbi əməliyyatlar apardığını vurğulayıb. O qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyev BMT Təhlükəsizlik Şurasının Azərbaycan ərazilərinin Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğalına son qoyulmasına dair dörd qətnəməsinə yerinə yetirib. Bu səbəbdən beynəlxalq ittimaiyyət Azərbaycanın bu haqlı mübarizəsini ədalətli hesab edib. Ermənipərəst medianın “mübahisəli ərazi” adlandırdığı Qarabağ isə azərbaycanlıların əzəli torpağıdır. “Amerikalı politoloqun və ərəb jurnalistin beynəlxalq hüquqdan və tarixdən məlumatsız olmaları təəccüb doğurur. Əslində, onların iddiaları Ermənistanın törətdiyi cinayətlərə ortaq olması deməkdir”, - deyər misirli tədqiqatçı vurğulayıb.

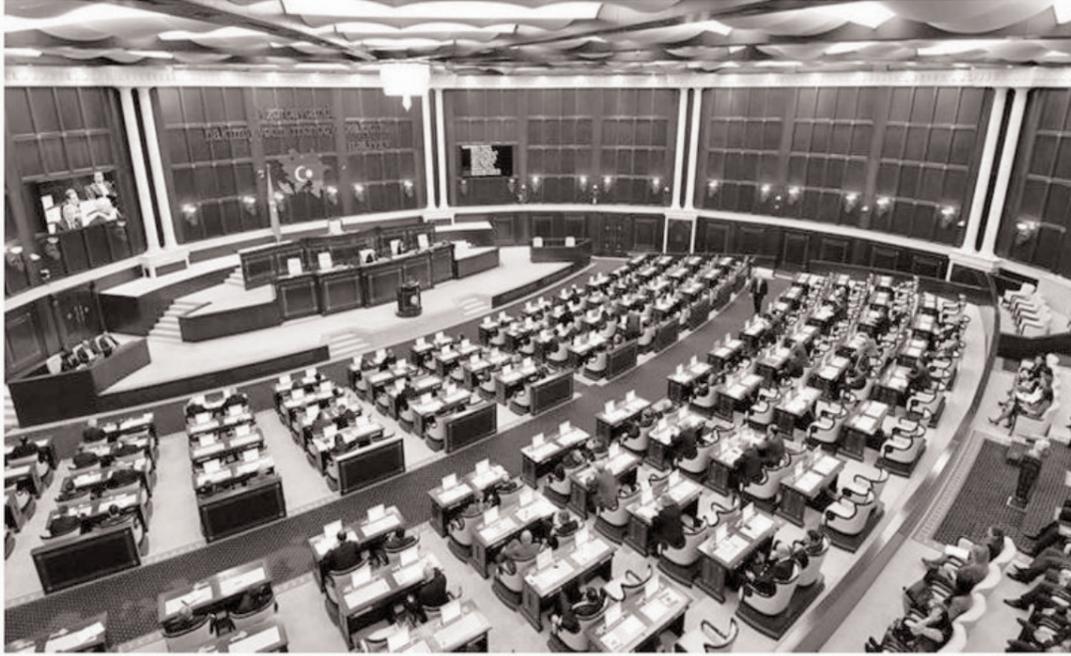
Məqalədə bildirilir ki, uzun illər ATƏT-in Minsk qrupunun vasitəçiliyi ilə aparılan danışıqlarda qeyri-konstruktiv mövqe nümayiş etdirən, nəinki Dağlıq Qarabağı, həmçinin ona bitişik yeddi rayonu işğaldan azad etmək istəməyən Ermənistan sadələvhəsinə Azərbaycanın zəif olduğu, öz torpaqlarını azad etməyə qadir olmadığı qənaətində idi. İşğalçı ölkə anlamırdı ki, Prezident İlham Əliyevin liderliyi ilə qüdrətli iqtisadiyyatı, güclü Ordusu və hər gün artan beynəlxalq nüfuzu olan bir dövlətlə qarşılaşmalı olacaq. Beynəlxalq güclərin, o cümlədən ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri olan ABŞ, Fransa və Rusiyanın müharibə zamanı neytral mövqe tutmaları da məhz Azərbaycanın haqlı olmasının səbəbi idi. Sonda Ermənistan kapitulyasiya aktını imzalamağa məcbur oldu və Azərbaycan Ordusunun azad etdiyi rayonlardan əlavə daha üç rayonu da boşaltmağa razılaşdı. Beləliklə, 44 günlük müharibə ədalət və beynəlxalq hüququn təntənəsi kimi tarixdə qaldı.

Hərbi Qənimətlər Parkı ilə bağlı ermənipərəst politoloqun və jurnalistin iddialarına gəldikdə isə, Tərabik Azərbaycanın bu addımının Qərbi Avropa və Rusiyada da bir çox analoqunun olduğunu qeyd edib. O yazıb: “Faşizm üzərində Qələbəni və əsgərlərin qəhrəmanlığını əbədləşdirən muzeylər hamımıza məlumdur. Ədalətli müharibədə zəfər qazanan ölkələrin Qələbə paradı keçirməsi də ənənəvi haldır. Torpaqlarını işğaldan azad etmiş Azərbaycanın da buna haqqı var və canlarını fəda etmiş əsgərlərin rəşadətini əks etdirən muzey və ya parkın yaradılması yalnız hörmətə layiqdir”.

Məqalədə ermənilərin Azərbaycan xalqına qarşı törətdikləri qətləmlər, Xocalı soyqırımı, tarixi mədəniyyət abidələrinin və məscidlərin dağıdılması barədə faktlar da yer alıb. Müəllif sonda qeyd edib: “Global informasiya dövründə dünya balaca kəndə çevrilib. İndi həqiqətlər daha sürətlə yayılır və yalanlar daha tez ifşa olunur. Ermənipərəst media orqanları isə yalan məlumatlarla erməniləri qızıqdırmaq yerinə, onlara iqtisadi əməkdaşlıq üçün ən əlverişli region olan Cənubi Qafqazda konstruktiv mövqe nümayiş etdirməyi, kin və nifrətdən əl çəkməyi, qonşuları ilə dinc yanaşı yaşamağı məsləhət görməlidir”.

Milli Məclisin növbəti pl

İclasda İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli

Aprəlin 23-də Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarovanın sədrliyi ilə parlamentin növbəti plenar iclası keçirilib. İclasın gündəliyi təsdiq edildikdən sonra cari məsələlərin müzakirəsinə başlanılıb.

Milli Məclisin komitə sədrləri Musa Quliyev, Zəhid Oruc, deputatlardan Fazil Mustafa, Nurlan Həsənov, Hikmət Məmmədov, Cavid Osmanov, Əli Məsimli, Bəhruz Məhərrəmov, Jalə Əliyeva və Elman Nəsirov seçiciləri narahət edən məsələlərlə bağlı qeyd və təkliflərini səsləndiriblər.

Sonra Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova bildirib ki, bu gün iclasda 18 məsələ müzakirə olunacaq. Gündəliyin birinci məsələsi İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun Azərbaycan Respublikasında insan alverinə qarşı mübarizəyə dair məlumatıdır. Məlumat deputatlara paylanılıb. Məsələ Milli Məclisin İnsan hüquqları, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitələrinin birgə iclasında müzakirə edilir.

Sonra daxili işlər nazirinin birinci müavini Seyfulla Əzimov İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun Azərbaycan Respublikasında insan alverinə qarşı mübarizəyə dair məlumatını təqdim edib. Nazir müavini insan alveri ilə mübarizə sahəsində qanunvericilik tədbirləri, profilaktika və maarifləndirmə işləri, təlim və treninqlər, beynəlxalq əməkdaşlıq, məcburi əməyin qarşısının alınması sahəsində tədbirlər, cinayət təqibi və qurbanlarla iş barədə ətraflı məlumat verib, insan alveri ilə mübarizənin nəticələrinə dair statistik göstəriciləri diqqətə çatdırıb.

İnsan alverinə qarşı mübarizə sahəsində maarifləndirmə işlərindən danışan Seyfulla Əzimov diqqətə çatdırıb ki, pandemiya ilə əlaqədar ölkəmizdə sosial izolyasiya tədbirlərinin tətbiqinə başlanıldığı 2020-ci il 14 mart tarixində olan müddətdə daxili işlər orqanları tərəfindən insan alveri ilə bağlı orta-

ixtisas və ali təhsil müəssisələrində 350-dən çox görüş, yığıncaq və konfrans keçirilib. Pandemiya dövründə isə maarifləndirmə işi onlayn formatda həyata keçirilib. Bütün bunlar ölkəmizdə insan alverinə qarşı mübarizədə sistemli iş aparıldığının göstəricisidir.

Qeyd olunub ki, 2020-ci ildə həyata keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində 16 cinayət işi üzrə 155 insan alveri faktı, 2 cinayət işi üzrə 5 məcburi əmək və 40 insan alveri məqsədilə sənədlərlə qanunsuz hərəkətlərə dair cinayət faktları müəyyən edilib. Ümumilikdə, insan alveri üzrə cinayətlərin açılması 98 faiz, məcburi əmək cinayətlərinin açılması isə 100 faiz təşkil edib. İnsan alveri cinayətləri törətdiklərinə görə 20 şəxs məhkəmə məsuliyyətinə verilib. Məhkəmələr tərəfindən ittiham hökmü çıxarılmış 15 nəfərdən 12-si azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunub, 2 nəfər şərti məhkum edilib, 1 nəfərin cəzası isə uşağı 14 yaşına çatanadək təxirə salınıb.

Ümumilikdə 2020-ci ildə müəyyən olunmuş 94 insan alveri qurbanından 93-ü Azərbaycan vətəndaşı, 1-i isə əcnəbi olub. Zərərçəkənlərə müvafiq kömək göstərilib, hər birinə 700 manat birdəfəlik vəsait ödənilib. Qurbanların uşaqları da diqqət mərkəzində saxlanılıb, onların cəmiyyətə inteqrasiyası təmin olunub.

Nazir müavini qeyd edib ki, BMT-nin sonuncu hesabatına görə, dünya üzrə əhalinin hər 100 min nəfərinə 13 qurban düşdüüyü halda, respublikamızda bu göstərici 1 nəfər təşkil edir. Təbii ki, bu və digər uğurlar dövlətimizin əhalinin sosial rifah halının davamlı olaraq yüksəlməsi üçün həyata keçirdiyi uğurlu tədbirlərin nəticəsidir.

Seyfulla Əzimov çıxışının sonunda qanunvericilik sahəsində səmərəli əməkdaşlığa görə Milli Məclisin üzvlərinə təşəkkürünü bildirib.

Sonra Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zəhid Oruc İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun Azərbaycan Respublikasında insan alverinə qarşı mübarizəyə dair məlumatına münasibət bildirib.

Komitə sədri diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycanda insan alverinə qarşı mübarizə 2003-cü ildə ölkəmizin BMT-nin müvafiq "Transmilli mütəşəkkil cinayətkarlığa qarşı Konvensiyası"nı və onu tamamlayan aktları ratifikasiyasından sonra daha sistemli xarakter alıb. Bundan sonra Azərbaycanda insan alverinə qarşı mübarizə üçün müvafiq qanunvericilik bazası formalaşdırılıb, Daxili İşlər Nazirliyində Baş İdarə yaradılıb, daxili işlər nazirinin birinci müavini səviyyəsində Milli Koordinator müəyyənləşdirilib, Milli Fəaliyyət planları həyata keçirilib və bu gün də bu iş davam etdirilir.

Komitə sədri builki məlumatda tətbiq edilmiş yenilikləri diqqətə çatdırıb, bu sahədə dünya təcrübəsi barədə fikirlərini bölüşüb.

Müzakirələr zamanı Milli Məclisin komitə sədrləri Musa Quliyev, Hicran Hüseynova, Siyavuş Novruzov, Tahir Rzayev, deputatlardan Aqiyə Naxçıvanlı, Fazil Mustafa, Elman Nəsirov, Etibar Əliyev, Azər Badamov, Qüdrət Həsənzuliyev, Sahib Aliyev, Sabir Rüstəmxanlı, Arzu Nağıyev və Nizami Səfərov ölkəmizdə insan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun məlumatına münasibət bildirdilər, qeyd və təkliflərini veriblər.

Daxili işlər nazirinin birinci müavini Seyfulla Əzimov iclasda səsləndirilən fikirlərə münasibət bildirdikdən sonra İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun Azərbaycan Respublikasında insan alverinə qarşı mübarizəyə dair məlumatı səsə qoyularaq nə-

zərə alınıb.

Sonra Milli Məclis sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynlinin təqdimatı dinlənilib və gündəliyin ikinci məsələsi - "Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" qanun layihəsi səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda təsdiq olunub. Layihədə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının subsidiyalaşdırılması qaydasının pozulmasına görə cərimə nəzərdə tutulub.

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, növbəti iki məsələ - "Şəhid adının əbədləşdirilməsi və şəhid ailələrinə edilən güzəştlər haqqında" və "Veteranlar haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri parlamentə bir məktubla daxil olub və mahiyyətə bir-birinə yaxındır.

Həmin qanun layihələrini Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədr müavini Mələhət İbrahimqızı təqdim edib. Hər iki qanun layihəsi ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Sonra parlamentin sədri bildirib ki, gündəliyin növbəti iki məsələsi - "Dövlət sosial sığorta sistemində fərdi uçot haqqında" Qanunda və Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihələri Milli Məclisə eyni zərfdə daxil olub və mahiyyətə bir-birinə yaxın layihələrdir.

Bu layihələr barədə də parlamentin komitə sədrinin müavini Mələhət İbrahimqızı məlumat verib. Bildirilib ki, hər iki qanun layihəsinə təklif olunan dəyişikliklər uyğunlaşdırma xarakteri daşıyır.

Qanun layihələri ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul olunub. Milli Məclisin sədri diqqətə çatdırıb ki, gündəliyin növbəti iki məsələsində nəzərdə tutulan dəyişikliklər dəqiqləşdirmə xarakteri daşıyır və "Nortmativ hüquqi aktlar haqqında" Konstitusiyaya Qanununa uyğun olaraq bir oxunuşda qəbul ediləcək.

Sonra Milli Məclis sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli "İcra məmurları haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsini təqdim edib və layihə səsə qoyularaq qəbul olunub.

"Elm haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi barədə Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri Bəxtiyar Əliyev məlumat verib. Bildirib ki, dəyişiklik elm və innovasiyaların inkişafına xidmət edir. Deputatların Qüdrət Həsənzuliyevin, Razi Nurullayevin və Etibar Əliyevin fikirləri dinləndikdən sonra layihə səsə qoyularaq qəbul edilib.

Sonra Milli Məclisin sədri bildirib ki, gündəliyin növbəti 6 məsələsi mahiyyətə bir-birinə yaxındır və ölkədə tibbi xidmətlərin təşkili ilə

əlaqədar olaraq 50 qanun layihəsinə dəyişiklikləri nəzərdə tutur. Bunlardan 4 məsələ uyğunlaşdırma xarakteri daşıyır və bir oxunuşda qəbul ediləcək, digər 2 məsələ isə birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılır. Səsvərmə isə ayrı-ayrılıqda keçiriləcək.

Qanun layihələri barədə məlumat verən Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmirəlanov diqqətə çatdırıb ki, ümumilikdə gündəlikdəki növbəti 6 məsələ 50 qanuna dəyişiklik edilməsini özündə birləşdirir.

Bu qanun layihələrində nəzərdə tutulan dəyişikliklər "Azərbaycan Respublikasında icbari tibbi sığortanın tətbiqinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 20 dekabr tarixli Fərmanından irəli gələn məsələlərlə əlaqədardır.

Sözündən Fərmana uyğun olaraq TƏBİB-in səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsini təmin etmək üçün müvafiq qanun layihələrinin qəbulu təklif olunur. Ümumilikdə 131 maddə üzrə nəzərdə tutulan dəyişiklərin böyük əksəriyyəti mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı ilə müvafiq publik hüquqi şəxsin mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq, səhiyyə və tibb müəssisələrinə münasibətdə səlahiyyət bölgüsünün həddlərinin dəqiq müəyyənləşdirilməsini ehtiva edir. Yəni, ismin müvafiq hallarında terminoloji baxımdan "orqan" və ya "Səhiyyə orqanları" sözləri "müvafiq icra hakimiyyətinin müəyyən etdiyi orqan (qurum)" sözləri ilə əvəz edilib, eləcə də bütün layihə boyu "səhiyyə" sözü "tibb" sözü ilə əvəz edilib.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Meşə, Əmək, Ailə, Cinayət, Vergi, Cinayət-Prosessual və İnzibati Xətalər məəcəllələrində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi, "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikasında vətəndaşların pul gəlirlərinin və əmanətlərinin indeksləşdirilməsi haqqında", "Sanitariya-epidemioloji salamatlıq haqqında", "Çernobil qəzasının ləğvində iştirak etmiş və həmin qəza nəticəsində zərər çəkmiş vətəndaşların statusu və sosial müdafiəsi haqqında", "Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında" və "Xidməti və mülki silah haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi, "Yol hərəkəti haqqında", "Qaçqınların və məcburi köçkünlərin (ölkə daxilində köçürülmüş şəxslərin) statusu haqqında", "Turizm haqqında", "Milli arxiv fondu haqqında", "Bələdiyyələrin statusu haqqında", "Özəl tibb fəaliyyəti haqqında", "Yoluxucu xəstəliklərin immunoprofilaktikası haqqında", "Azərbaycan Respublikasında vərəmlə mübarizə haqqında", "Sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsili (xüsusi təhsil) haqqında", "Gənclər siyasəti haqqında" və "Əhalinin ekoloji təhsili və maarifləndirilməsi

enar iclası keçirilib

Koordinatorun illik məlumatı dinlənilib

haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi, Azərbaycan Respublikasının 1994-cü il 23 sentyabr tarixli 886 nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin qanunvericilik və qarovul xidmətləri Nizamnaməsi"ndə, 1994-cü il 23 sentyabr tarixli 887 nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Daxili xidmət nizamnaməsi"ndə, 1997-ci il 3 oktyabr tarixli 377-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Hərbi xidmətkeçmə haqqında Əsasnamə"də, 1999-cu il 7 dekabr tarixli 768-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında Əsasnamə"də və 2002-ci il 31 may tarixli 336-IIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyalar haqqında Əsasnamə"də dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi, "Şəkəri diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Qanun, qanun komponentlərinin donorluğu və

qan xidməti haqqında", "Yetkinlik yaşına çatmayanların baxımsızlığının və hüquq pozuntularının profilaktikası haqqında", "Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyəti haqqında", "Ariçılıq haqqında", "Penitensiar müəssisələrdə cəza çəkməkdən azad edilmiş şəxslərin sosial adaptasiyası haqqında", "Təhsil haqqında", "Bədən tərbiyəsi və idman haqqında", "Torpaqların dövlət ehtiyacları üçün alınması haqqında", "İnsanın immun çatışmazlığı virusunun törətdiyi xəstəliklə mübarizə haqqında" və "Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) və "Dağınq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında", "Yaşlıqların mühafizəsi haqqında", "Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında", "Tütün məmulatlarının istifadəsinin məhdudlaşdırılması haqqında", "Peşə təhsili haqqında", "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında", "Psixoloji yardım haqqında" və "Ümumi təhsil haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq qə-

bul edilib.

Milli Məclisin sədri diqqətə çatdırıb ki, gündəliyin növbəti 2 məsələsi də parlamentə bir zərfdə daxil olub və birinci oxunuşda müzakirəyə təqdim edilir.

Sonra Milli Məclis sədrinin müavini, İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Fəzail İbrahimli iclasın gündəliyindəki "Dini etiqad azadlığı haqqında" Qanuna təklif edilən dəyişikliklər barədə (birinci oxunuş) ətraflı məlumat verib. Qeyd edib ki, "Dini etiqad azadlığı haqqında" Qanun 1992-ci ildə qəbul edilib. Ötən müddətdə qanunvericiliyə olunan dəyişikliklər, müasir dövrün çağırışları dini sahədə yeni normativlərin təsbitini də zəruri edib. Müzakirəyə təqdim edilmiş dəyişikliklərdən məqsəd dini etiqad azadlığı sahəsində faktiki mövcud olan və yeni yaranan münasibətləri milli qanunvericilik sistemində uyğun daha səmərəli şəkildə tənzimləmək, eləcə də dövlətin, vətəndaşların, dini qurumların bu sahədə hüquq, vəzifə və məsuliyyətini müəyyənləşdirmək, həmçinin dini etiqad azadlığının həyata keçirilməsi üçün daha münbit şərait yaratmaqdır.

Milli Məclis sədrinin müavini vurğulayıb ki, bu qanun layihəsi

Azərbaycanda əsrlərdən bəri formalaşmış dini tolerantlıq mühitinin qorunmasına, dini-əxlaqi dəyərlərin kənar müdaxilələrdən və təsirlərdən mühafizəsinə xidmət edəcək.

Qanun layihələrinə münasibət bildiren Milli Məclis sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli VI çağırış Milli Məclis formalaşandan sonra Prezident İlham Əliyevin parlamentə verdiyi tövsiyələri xatırladaraq milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasında, dini radikalizmə qarşı mübarizədə parlamentin rolunu vurğulayıb. Qeyd edib ki, ötən dövr ərzində İnzibati Xətalər və Cinayət məəcəllərinə dini radikalizmə mübarizə ilə bağlı ciddi düzəlişlər edilib. Məhz bunun nəticəsidir ki, Yaxın Şərqdə baş verən hadisələr Azərbaycana hər hansı ciddi təsir göstərməyib və ölkəmiz bu illər ərzində dünyəvi dövlət kimi inkişaf edib.

Əli Hüseynli diqqətə çatdırıb ki, gündəlikdəki İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (birinci oxunuş) "Dini etiqad azadlığı haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi ilə bağlıdır və uyğunlaşdırma xarakteri daşıyır.

Qanun layihələri ilə bağlı komi-

tə sədri Siyavuş Novruzovun, deputatlardan Razi Nurullayevin, Etibar Əliyevin, Ceyhun Məmmədovun, Fazil Mustafanın, Dini qurumlarla iş üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Gündüz İsmayilovun və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Aparat rəhbəri Simran Həsənovun fikirləri dinləndikdən sonra qanun layihələri ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

Daha sonra iclasda Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Əminə Ağazadə "Prokurorluq haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə" qanun layihəsini ikinci oxunuşda təqdim edib.

Bildirilib ki, "Prokurorluq haqqında" qanunda dəyişikliklər prokurorluq işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və prokurorluq orqanlarının maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsini nəzərdə tutulan normaların daha çevik və dəqiq tətbiqini təmin etmək məqsədi daşıyır.

Milli Məclisin komitə sədriləri Tahir Mirkişilinin, Tahir Rzayevin və deputat Fazil Mustafanın fikirləri dinləndikdən sonra qanun layihəsi ikinci oxunuşda qəbul edilib. Daha sonra deputat Əminə Ağazadə "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə" (ikinci oxunuş) qanun layihəsi haqqında məlumat verib. Bildirilib ki, təklif olunan dəyişikliklər prokurorluq işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi məqsədi daşıyır. Qanun layihəsi səsə qoyularaq ikinci oxunuşda qəbul edilib. Bununla da Milli Məclisin iclası başa çatıb.

Rəfiqə Kamalqızı

Milli Məclisin üzvü Sevil Mikayılovanın SİA-ya müsahibəsini təqdim edirik.

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 20-də Hacıqabul rayonuna səfər etdi. Səfərin əhəmiyyətini necə qiymətləndirirsiniz?

- Böyük zəfərimizdən sonra Cənab Prezidentin çox vacib bir açıqlaması olmuşdu: "Azərbaycanda quruculuq işlərinin davam etdirilməsi müharibədən əvvəlki tempindən daha yüksək davam etdiriləcək". Hacıqabulda açılış zamanı Cənab Prezidentin çıxışı bu yüksəliş, tərəqqi siyasətinin davamı kimi anlaşılmalıdır. Azərbaycan dövlətinin inkişafı və vətəndaşlarımız tərəqqisi, iqtisadi yüksəlişin təminatını bu gün bütün dünya görür. Qeyd edim ki, pandemiya dövründə dünyada baş verən iqtisadi çökmələrə baxmayaraq dövlətimizin əks tədbirlər proqramı mövcuddur və hökumət işini davam etdirir. Cənab Prezident hər zaman iştirak etdiyi görüşlərdə və açıqlaşlarda Azərbaycan xalqına müraciətləri olur. Bu müraciətlər zamanı Cənab Prezident həm gördüyü işlərin hesabatını verir və eyni zamanda vacib mesajların ötürülməsi işini də təmin edir. Hacıqabula səfəri zamanı Prezidentin verdiyi açıqlamalarında yenə də açıq-aydın bir xətt var idi. Ümumiyyətlə, Azərbaycan dövləti özünün konstruktiv mövqeyini ortaya qoydu. Bu gün müxtəlif ölkələrdən təşkilatlardan səsləndirilən fikirlər göstərir ki, Azərbaycan dövlətinə təziq etmək və Azərbaycanın xarici siyasətində hansısa bir dəyişikliklərə nail olmaq istəkləri var. Amma Cənab Prezidentin qətiyyəti və onun Azərbaycanın milli və dövlət maraqlarına əsaslanan xarici siyasət kursu əlbəttə, bu cür təsirlərin neytrallaşdırılması üçün çox vacibdir.

Erməni cəmiyyəti özünün faciəvi vəziyyətindən xəbərdardır?

iyşməsi ilə bağlı cəmiyyətdə fikir ayrılığı yaranıb. Burada müxtəlif qruplar və qruplaşmalar görünür. Amma onları biz iki qrupa bölsək - biri Paşinyan bloku, ikinci hissə isə müxalifət yönümlü qüvvələrdir. Bunlar da öz-özlüyündə müxtəlifdir. Keçmiş prezidenti Robert Koçaryanın son zamanlar aktivləşməsi və hakimiyyətə gəlmək istəyi var. Siyasi arenada şəxsiyyət çatışmazlığı, xarizmatik liderin olmaması və erməni xalqının sözün əsl mənasında arxasınca apara biləcək real qüvvənin olmaması digər müxalifət qruplarının aktivləşdib. Ermənistan müxalifətdən Sarkisyan, Koçaryan, Manikunyan çox böyük aktivlik göstərir. Xatırladım ki, Manikunyan Ermənistanın keçmiş baş naziri olub və böyük müxalif qüvvələri öz ardınca apararaq Paşinyana qarşı güc nümayiş etdirə bilər.

- Qalib gəlmək şansı yüksək qiymətləndirilən Paşinyanın seçildikdən sonra xarici siyasəti hansı yöndə olacaq? əvvəlki anti-Rusiya siyasətini davam etdirəcək, Qərbə yaxınlaşacaq, yoxsa Moskvadan asılılığı daha da artacaq?

- Ümumilikdə Ermənistanın siyasi palitrasına baxsaq bu gün baş verən hadisələr əslində gözlənilən idi. 2018-ci ildə Paşinyan hakimiyyətə çox böyük ümidlərlə gətirildi. Lakin 2 il sonra onun siyasətdən uzaq diletant mahiyyəti də üzə çıxdı. Reallıqlar Ermənistan cəmiyyətinə silkələyib və artıq hökumətin də-

mövcüddür və Ermənistan siyasi xəritədə mövcudluğuna görə Rusiyaya borcludur. Hansısa bir dönmədə qərb yönümlü siyasətə meyllənmək Ermənistanı faciələrə apardığını erməni cəmiyyəti və dünya açıq şəkildə gördü. Ermənistanın iqtisadiyyatının tam şəkildə Rusiyadan asılılığı məsələsini də biz nəzərdən qaçırmamalıyıq ki, Ermənistanın enerji və qaz təsəvvürünü 100 faiz tam şəkildə Rusiya tərəfindən həyata keçirilir.

- Ermənistan Zəngəzur dəhlizinin açılmasında maraqlı kimi görünür. Ermənistanın etirazı buna mane ola bilərmi?

- Bundan əvvəl Nikol Paşinyanın parlamentdə bir çıxışı olmuşdu və həmin çıxışda açıq şəkildə ritorik formada ictimaiyyətə sual ünvanlamışdı: "Azərbaycan komnikasiya xətlərini açarsa, biz onda niyə açmıyıq?". Bu isə artıq Paşinyanın siyasətində dəyişiklik etdiyinin təzahürüdür və üçtərəfli bəyannamədə də öz əksini tapıb. Üçtərəfli bəyannamə beynəlxalq bir sənəddir. Ermənistan bu sənəddən çıxmaqla özünün əvvəlki vəziyyətinə qaytaracaq və bunu istəyirsə, bu, artıq onun öz seçimidir. Azərbaycan Prezidentin Hacıqabula səfəri zamanı çıxışında dedi ki Zəngəzurdan keçən dəhliz Naxçıvana açılacaqdır və bu birmənalıdır. Ermənistanın

fikrini və yaxudda onun rəyini soruşan yoxdur. Artıq beynəlxalq dövlətlərə sənədlərdə də öz əksini tapıb. Eyni zamanda dövlətlər arası işçi qrupda öz işini davam etdirir və burada müəyyən mənada səpmələrin olması gözlənilən deyil. Sadəcə, olaraq bir az gecikdirilməsi məsələsi narahatlıq yaradır. Lakin müəyyən mənada əsl erməni təbiətinə uyğun olaraq cinayətkar erməni əsrlərinin qaytarılması müqabilində bundan bir barter kimi istifadə etmək istəyir. Yeni bu cür şərtlər var, amma bundan əvvəlki görüşlərin hamısında bu cür şərtlərin sürülməsinə tərəflər imkan verməyib.

- Prezident İlham Əliyevin "Zəngəzur qayıdırıqsa, İrəvana da qayıtmalıyıq" mesajı özündə bir sıra məqamlar doğurur. Qarşı tərəf bundan hansı mesajı aldı?

- Azərbaycan dövlətinin aydın bir mövqeyi var. Biz beynəlxalq hüquqa hörmətlə yanaşıırıq və dünyanın artıq cızılmış siyasət xəritəsi mövcuddur. BMT-nin də müəyyənləşdirdiyi sərhədlər toxunulmazdır və ölkələrin ərazi bütövlüyünü, suverenliyini etiva edir. Sadəcə olaraq Ermənistan Azərbaycana və Türkiyəyə qarşı ərazi iddiaları ilə çıxış edirsə, biz də tarixi sənədləri ortaya qoyaraq Zəngəzurdan Azərbaycan toprağı olduğunu onlara göstərə bilərik. Ümumiyyətlə, məskunlaşdığı və məskunlaşmadığı dövletlərdə ermənilərin ərazi iddiası etməsi xəstəlik halına çevrilir.

Qönçə Quliyeva

“Ərazilərin bərpası və inkişafı ümummilli məsələdir, bu, planlı şəkildə aparılır”

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 20 aprel 2021-ci il tarixdə Hacqabul rayonuna səfəri zamanı Azərbaycan Televiziyasına verdiyi müsahibə zamanı bir neçə mühüm mesajlar verib. Bu mesajlardan biri işğaldan azad olunmuş ərazilərdə aparılan işlərlə əlaqədardır.

Bildirilmişdir ki, ərazilərin bərpası və inkişafı ümummilli məsələdir və bu planlı şəkildə aparılır. Qeyd olunmuşdur ki, hazırda işğaldan azad olunmuş ərazilərin minalardan təmizlənməsi prosesi gedir və bunun üçün bütün potensiallar səfərbər olunub. Burada ən böyük çətinlik ondan ibarətdir ki, Ermənistan tərəfi mina xəritələrini vermir, bundan imtina edir. Halbuki onlarda belə xəritələr var. Sadəcə olaraq, bu xəritələri verməmək Ermənistanın növbəti hərbi cinayətidir. Mühəribə başa çatandan sonra mina xəritələri verilmədiyi üçün 100-dən çox ancaq mülki vətəndaş yaralanıb və həlak olub. Bu istiqamətdə işlər davam etdiriləcək. Minaların təmizlənməsi işləri sürətlə aparılması məqsədi ilə bütün zəruri tədbirlər həyata keçirilir.

Minalardan təmizlənmə prosesi ilə yanaşı əsas infrastruktur layihələrinin yerinə yetirilməsinə start verilib. Azad edilmiş ərazinin elektrik təchizatının bu ilin sonuna qədər başa çatdırılması nəzərdə tutulur. Həm xətlər çəkilir, həm yeni yarımtansiyalar tikilir. Şuşa şəhəri indi elektrik enerjisi ilə tam təmin edilib və hazırda Daşkəsəndən Kəlbəcərə yeni ötürücü xətlər inşa edilir. İnfrastrukturun əsas istiqamətlərindən biri olan yol infrastrukturunun yaradılması ilə bağlı bütün istiqamətlər üzrə işlər gedir. İlk növbədə, Füzuli-Şuşa yolu, Zəfər yolu inşa edilir. Eyni zamanda, yaxın gələcəkdə Horadiz-Zəngilan avtomobil yolunun təməli qoyulacaq. Füzuli-Hadrut, Füzuli-Cəbrayıl, Bərdə-Ağdam, Göygöl-Toğana-İ-Kəlbəcər avtomobil yollarının ti-

kintisi artıq başlamışdır və bununla paralel olaraq Bərdə-Ağdam və Horadiz-Zəngilan-Ağbend dəmir yolu infrastrukturunu da yaradılmaqdadır. Bu yol Zəngəzur dəhlizinə gəlib çatacaq və artıq cədvəl üzrə işlər gedir.

Cənab Prezident qeyd etmişdir ki, bu işlərlə paralel olaraq, düşmən tərəfindən vurulmuş ziyanın hesablanması prosesi davam etdirilir. Bu işə xarici mütəxəssislər cəlb edilib. Bildirilmişdir ki, tələb olunan hüquqi sənədlər hazırlandıqdan sonra Ermənistanı beynəlxalq məhkəmələrə verəcəkdir. Azərbaycanın təbii sərvətlərindən qanunsuz istifadə etmiş Ermənistan və onun xarici tərəfdaşları da beynəlxalq məhkəmələr qarşısında cavab verəcəklər. Çünki qızıl yataqlarımızın, mis yataqlarımızın, digər təbii sərvətlərimizin ermənilər tərəfindən talanması, qanunsuz istismarı beynəlxalq cinayət hesab olunur və bu istiqamətdə də hüquqi prosedurlara start verilib. Yaşayış məntəqələrinin bərpası ilə əlaqədar görülən işlərlə əlaqədar cənab Prezident bildirmişdir: “Bildiyiniz kimi, birinci pilot layihə Zəngi-

lan rayonunda icra ediləcək - “Ağıllı kənd” layihəsi. Bu layihə üç kəndi - 1-ci, 2-ci, 3-cü Ağal kəndlərini əhatə edəcək və yəqin ki, yaxın gələcəkdə bu layihənin təməli də qoyulacaq. Zəngilanda olarkən mənə bu layihə ilə bağlı məruzə edildi və indi təməlqoyma mərasimi üçün hazırlıq işləri aparılır. Ümid edirəm ki, gələn il artıq bu ilk pilot layihə icra ediləcək və beləliklə, əvvəlcə keçmiş köçkünlərin birinci qrupu öz doğma torpaqlarına qayıdacaqlar”.

Kəndlərin bərpası ilə əlaqədar bildirilmişdir ki, bu işləri mərhələlərə bölməlidir. İlk növbədə, mövcud infraqururaya yaxın olan kəndlərin bərpa olunması nəzərdə tutulmuşdur. Ona görə Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarının keçmiş təmas xəttinə yaxın olan kəndlərinin bərpası ilə bağlı müvafiq göstərişlər verilib. Azad edilmiş torpaqlara qayıdacaq vətəndaşlar üçün ən gözəl şərait yaradılması üçün bütün zəruri tədbirlər görülməkdədir.

Hava limanlarının tikintisi ilə əlaqədar qeyd olunmuşdur ki, Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının tikintisi sürətlə gedir və yaxın gələ-

Rauf Əliyev,
Milli Məclisin deputatı

cəkdə Zəngilan rayonunda yeni hava limanının tikintisinə start verilməkdədir. Üçüncü hava limanı Laçın rayonu ərazisində inşa ediləcək.

Qeyd olunanlar göstərir ki, işğaldan azad olunan ərazilərdə bərpa işlərinə bütün istiqamətlərdə başlanmış və işlər sürətlə davam edir. Mühəribə başa çatandan dərhal sonra bütün bu işlərə start verilmişdir. Çox böyük həcmli işlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. İşğaldan azad olmuş ərazilərdə başlanmış bərpa işlərinin miqyası və sürəti göstərir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə həyata keçirilən bərpa işləri müasir tələblər səviyyəsində, mərhələli şəkildə həyata keçiriləcək və azad edilmiş rayonların sakinləri tezliklə öz doğma yurdlarına qayıda biləcəklər.

“Hərbi Qənimətlər Parkının yaradılması tarixi qələbəmizin əbədiləşməsidir”

“Aprelin 12-də Prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının təşəbbüsü ilə yaradılan Hərbi Qənimətlər Parkının açılışı tarixi hadisə olmaqla, həm də bu park öz unikalılığı ilə yaddaşlarda qalacaq. Prezident İlham Əliyev parkın açılışında dediyi kimi, bu, çox qürurverici idi.

Bu parkın açılışı ona görə əhəmiyyətli idi ki, Azərbaycan xalqı əldə etdiyimiz qələbəni canlı görmək imkanı qazandı. Bu, qələbəmizin simvollarından biridir. Bu park həm də Ermənistan üçün mesaj əhəmiyyətli idi. Ermənilər bu parka baxanda özlərinin məğlubiyyətini görürlər. Etnik təmizləmə, soyqırımı siyasətinin sonu məhz belə ağır bədəl ödəməklə nəticələnir. Bu, həm də bütün dünya ermənilərinə mesajdır”. Bu fikirləri YAP Tərtər rayon təşkilatının sədri Ramiz Şabanov SİA-ya açıqlamasında bildirdi.

R.Şabanov bildirdi ki, Hərbi Qənimətlər Parkı qələbəmizin rəmzidir: “Buradakı hərbi qənimətlər onu təsdiq edir ki, 44 günlük Vətən müharibəsində şanlı Azərbaycan Ordusu düşmən üzərində misli görünməmiş qələbə qazanmışdır. Məğlubiyyətə uğrayan düşmən ordusu hərbi texnikalarını aparmağa belə imkan tapmamışdır. Bu qələbə onu göstərdi ki, Azərbaycan Ordusu məğlub edilməzdir, onun qarşısında düşmən çox aciz və zəifdir. Məğrur və qalib xalqın müzəffər Ali Baş Komandanı açılış mərasimi

mindəki çıxışı zamanı İkinci Qarabağ müharibəsinin bizim şanlı tariximiz adlandırmışdır. Qeyd etmişdir ki, xalqımız bu müharibə ilə bağlı əbədi qürur hissi keçirəcək. Biz müzəffər xalq kimi özümüzdü dünyada təsdiq etmişik. Ermənistan isə məğlub edilmiş ölkədir, bizim qarşımızda diz çökmüş ölkədir, başını, boynunu bükmüş ölkədir və həmişə belə olacaq. Onların törətdikləri vəhşilikləri görəndə adam dəhşətə gəlir. Bütün şəhərlərimiz dağıdılıb, məscidlər dağıdılıb. Məscidlərdə inək, donuz saxlayıblar, bütün müsəlman aləmini təhqir ediblər, qəbirləri dağıdıblar, qəbirləri şumlayıblar, dəfn edilmiş insanların qızıl dişlərini çıxarıblar. Bu, vəhşilik deyil, nədir?”

R.Şabanov vurğulayıb ki, həqiqətən də, əsl vəhşilərlə döyüşürük. Dövlət başçımız Şuşada, Ağdamda, Füzulidə, Cəbrayılda, Zəngilanda səfərdə olarkən dağıdılmış ərazilərin tezliklə bərpa ediləcəyini bildirmişdi. Artıq quruculuq işlərinə start verilmişdir: “Biz fəxr edirik ki, qalib xalqın vətəndaşlarıyıq. Hər dəfə bu parka

gələndə böyük qürur hissi keçirəcəyik. Təkcə biz yox, Azərbaycanı sevənlər, onun qələbəsinə sevinənlər xarici qonaqlarımız da məmnunluq hissi yaşayacaqlar”.

Ramiz Şabanovun sözlərinə görə, ötən dövr ərzində işğalçı Ermənistan bütün regional layihələrdən kənar saxlandı. Bu, Azərbaycan dövlətinin və Prezidentinin prinsiplərinin nəticəsidir: “İqtisadi cəhətdən çökən, dalana dirənən Ermənistan sosial-iqtisadi böhran məngənəsindən xilas ola bilməyən Ermənistan ordusu 44 günlük müharibədə Azərbaycan Ordusu tərəfindən darmadağın edilməsi ilə nəticələndi. Və bu gün Hərbi Qənimətlər Parkında Ermənistan ordusunun acınacaqlı durumu özünün əksini tapır. Həmçinin, bütün dünya gördü ki, onların əsas ideoloji amili nə idi. Biz erməni vəhşiliyini heç vaxt unutmamalıyıq. Biz danışıqlar masasında prinsiplilik göstərərək, eyni zamanda, güclü ordu yaradırdıq. Məhz buna görə də, son 17 il ərzində Ali Baş Komandanımız tərəfindən diqqət, qayğının təzahürüdür ki, biz istədiyimizə nail olduq - dünyada görünməyən, 30 illik dedə-baba torpağına olan həsrətə 44 günlük Vətən müharibəsində Müzəffər ordunun Müzəffər Ali Baş Komandanının rəhbərliyi ilə ordumuz “Dəmir yumruğu”nu nümayiş etdirdi, Qarabağ Azərbaycanındır! Nidasını qoydu. Hərbi Qənimətlər Parkının yaradılması tarixi qələbəmizin əbədiləşməsi, ordumuzun gücünün, yenilməzliyinin təcəssümüdür”.

R.KAMALQIZI

Tiqrən Abrahamyan: “Paşinyanın xaosu bir gün bitəcək, azca da olsa kişi olun”

“Görəsən polis rəisi, istintaq komitəsinin rəhbəri, Milli Təhlükəsizlik direktoru, baş prokuror otaqda tək qaldıqda və ya güzgüdə özlərinə baxanda nə görürlər?”. SİA xəbər verir ki, bu sualı “Enaket” (“Dəstək nöqtəsi”) analitik mərkəzinin təsisçisi və rəhbəri, Qarabağda qondarma qurumun qondarma prezidentinin keçmiş müşaviri Tiqrən Abrahamyan öz Facebook səhifəsində ünvanlayıb.

Cənablar, Paşinyanın xaosunun bir gün sona çatacağını başa düşdünüz və özünüze uyğun insanların əmrini yerinə yetirən sizin kimilərə yaralı Ermənistanda yer olmayacaq. Güc strukturlarının açıq-aşkar qanunsuzluqlara gedən, insanlara qarşı şiddət tətbiq edən, alçaldan, bir sözlə, ölkədə xainlərin şiltaqlıqlarını yerinə yetirən işçilərindən, məmurlardan danışıram. Bu məhkəmə prosesinə səbəb olmasa da, insanlar özünüze tüpürmək üçün həmişə qarşınızda ən gözəlilməz yerlərdə görünəcəklər. Hansı səhərdə, hansı vəziyyətdə və statusa nail olmağınızdan asılı olmayaraq, azca da olsa kişi olun, heç olmasa bir az Vətənə hörmət edin. Bir az. Siz bir bezə və Paşinyanın xidmət mərkəzlərinə çevirdiniz. Dünən və bu gün səslənən lənətlər qulaqlarınızda uzun müddət səslənəcəkdir”, deyən Tiqrən Abrahamyan öz sosial şəbəkə hesabında açıq şəkildə yazıb.

İnam Hacıyev

Azərbaycanda 1809 nəfər COVID-19-a yoluxub, 33 nəfər vəfat edib

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 1 809 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 2 191 nəfər müalicə olunaraq sağalıb. Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan SİA-ya verilən məlumata görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış 33 nəfər vəfat edib. İndiyədək ölkədə ümumilikdə 309 789 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 274 766 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 4 307 nəfər vəfat edib, aktiv xəstə sayı 30 716 nəfərdir. Son sutka ərzində yeni yoluxma hallarının müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar 11 097, ötən müddət ərzində isə ümumilikdə 3 164 974 test aparılıb.

Azərbaycan Respublikasının ərazisində COVID-19 ilə bağlı son vəziyyət	
Ümumi	Bu gün 23.04.2021
Ümumi yoluxma sayı	309789
Yeni yoluxmalar sayı	1809
Ümumi sağalma sayı	274766
Yeni sağalmalar sayı	2191
Aktiv xəstə sayı	30716
Ümumi vəfat sayı	4307
Yeni vəfatlar sayı	33

Hacı Şahin: "Bu insanlara Oruc tutmaq olmaz, amma..."

- Ramazan ayının tarixi haqqında nə deyə bilərsiniz?

- Orucluğuun başlanğıc tarixi məlum deyil. Quranın buyurduğu qanuna əsasən, Ramazan tarixi keçmişlərə dayanır və İslam dini də bu tarixi belə qəbul edib.

- Ramazan ayı niyə müqəddəsdir və bu ayın mahiyyəti nədən ibarətdir?

- Quran dili ilə desək, Ramazan elə bir aydır ki, Qurani-Kərim bu ayda nazil olub. Bu ay Quranda adı çəkilən yeganə aydır. Ramazan ayının fəziləti oruca görə yox, Qurani-Kərimin nazil olduğuna görədir. Ramazan ayının tək bir Qədr gecəsi min aydan daha fəzilətdir. Qurani-Kərimin baharı Ramazan ayıdır. Sanki hər il Ramazan ayında Qurani-Kərim yenidən çiçəklənir. Orucda kim Qurani-Kərimdən bir ayə oxusa, o şəxs bütün kitabı xətm etmiş (oxumuş) kimidir.

- Bildiyimiz kimi, pandemiya ilə əlaqədar toplu tədbirlər qadağan olub və məscidlər bağlanıb. Bu hal Ramazan ayınlarına necə təsir edir?

- Təəssüf ki, artıq iki ildir Ramazan ayı pandemiya təsadüfüdür. Məscidlərin açılması məsələsi mütəmadi olaraq müvafiq qurumların müzakirəsindədir. Lakin yoluxma sayının artımı məsələnin həllini çətinləşdirir. Hal-hazırda məscidlər qapalı olduğu üçün, din xadimləri insanlarla onlayn bağlantı yaradır.

- Bəzi insanların lazımsız topaşağı yerlər açıq olduğu halda məscidlər qapalıdır. Bu, din xadimlərində küskünlük yaradır. Bu haqda nə deyə bilərsiniz?

- Karantin qaydalarına qeyd-şərtsiz dindarlar tabe olub. Bu, yaxşı haldır. Kütləvi tədbirlər olmasa, məscidlərdə fərdi ibadət etmək düzgündür. Təbii ki, bunlar maska və məsafə qaydalarına riayət etməklə mümkündür.

- Artıq yay gəlir. Bəs, məscidlərin həyatında açıq havada namaz qılmaq olar?

- Əslində olar. Sadəcə, problem odur ki, hər məscidin heyətin-

də yaxşı şərait yoxdur.

- Ramazan ayında iki qisim insan olur. Bunlardan birincisi səhhətinə görə, digəri isə müxtəlif bəhanələrlə orucdan yayınır. İnsan orucun onun üçün vacib olduğuna necə qərar verir?

- Bəli, bu istisnalar Qurani-Kərimdə də Allah tərəfindən buyrulub. Ahıl, hamilə qadınlar, südverən analar, müalicə alıb dərman qəbul edənlər, zəif immunitetli, müəyyən təhlükəli xəstəliyi olan insanlar istisna qrupuna daxildir. Əgər oruc şəxsin səhhətinə zərər verirsə və şəxs ziyani bilərəkdən, oruca davam edirsə, bu, günah hesab olunur. Önemli olan oruc tutmaq deyil, Allahın əmrinə itaət etməkdir. Ramazan ayında nemətin qədrini biliniz. Bu ay bizə insanlığımızı xatırladır və kimliyimizi sübut edir. İnsan özünə yox deməyi bacararaq, yalnız bir parça ət və ya bioloji varlıq olmadığını, mənəviyyatını da sübut edir. İmtina etməyi bacarmaq və gözütöx olmaq böyüklük əlamətidir. Ramazan ayında günahlar bağışlanıb, hətta belə bir deyim də var ki, bu ayda insan sanki yəni doğulur.

- Bəzi insanlar orucu sırf günahlarının bağışlanması məqsədilə tutur. Həqiqətən də oruc günahları yuyurmu?

- Oruc Allahın vacib buyurduğu bir hökmdür. Onun dərin fəlsəfi qatları var. Günahların bağışlanması Allahın oruc tutan şəxsə hədiyyəsidir. Qeybət etmək, qəlb qırmaq, quyu qazmaq orucun keyfiyyətinə mənfi təsir göstərir. Oruc zamanı bu kimi mənfi hallardan maksimum uzaq qalmalıyıq.

- Orucun kəffarəsini imkansız ailələrə yardım etməklə əvəzləmək mümkündür?

- Bəli, mümkündür. Pandemiya ilə əlaqədar kütləvi iftar süfrəsi qadağandır. Bunun əvəzinə imkansız ailələrə yardım aksiyası başlatmaq daha savabdır. Oruc zənginlərin yoxsulların halından anlaması üçündür. Oruc tutan insanın eqosu

SİA ilahiyyatçı-alim Hacı Şahin Həsənlinin müsahibəsini təqdim edir:

zəifləyir və başqalarını sevməyə başlayır. Yoxsullara yardım etmək də daxildən gələn sevginin nəticəsidir.

- Xüsusilə, Ramazan ayında restoran sahibləri sui-istifadə edib qiymətləri artırır. Bu günahtır?

- İnsanların ehtiyacından sui-istifadə etmək böyük günahtır. Bu zamanda daha da insafılı davranmaq lazımdır. Bu, insanın inanc və inamından aslıdır. Doğrudur, dövlət də müvafiq qayda və qanunlarla sünə qiymət artımına həssas yanaşır. Lakin bu, ilk növbədə, insanın Allah qarşısında məsuliyyətidir. Bu dövrdə bir-birinə dəstək olmaq lazımdır.

- Namaz qılmayan şəxslərin oruc tutması nə dərəcədə düzgündür?

- Namaz da oruc da vacibdir. Lakin elə bir qayda yoxdur ki, namaz qılmayan şəxs oruc tuta bilməz. İnsan oruc tutarsa, bu, onun Allaha doğru atdığı müsbət addımdır. Radikal yanaşmaq lazım deyil. Namaz və oruc fərqli ibadətlərdir.

- Virusə yoluxmuş insanın oruc tutmağı düzgündür?

- Sağlam insanlar həkim məsləhəti ilə rahatlıqla oruc tuta bilər. Əgər qaydalara riayət olunsay, oruc immuniteti zəiflətməz. Virusə yoluxmuş şəxs isə yalnız həkim məsləhəti ilə buna qərar verə bilər.

- Koronavirusla ön cəbhədə

mübarizə aparan həkim və polis-ler də oruc tuta bilər?

- "Əgər oruc tutsam, virusa yoluxacağam" adlı elmi fikir varsa, bu halda tutmaya bilərlər. Yəni də həkim məsləhəti ilə qərar vermək daha yaxşıdır.

- Maraqlı suallardan biri də odur ki, halal və haram musiqi dedikdə nə nəzərdə tutulur?

- Əgər, musiqinin məzmunu insanları zorakılığa, əxlaqsızlığa və digər xoşagəlməz hallara çağırırsa, bu, haram musiqi adlanır. Məzmunu və sözləri insanı təbii halından çıxarmayan, insanlığa zidd olmayan musiqi isə halal musiqidir.

- Siz başqa bir müsahibənizdə qeyd etmişdiniz ki, qadınla kişinin üz-üzə rəqs etməsini din qəbul etmir. Bəs buna səbəb nədir?

- Qadın-kişi münasibəti çox qəliz mövzudur. Lakin bu qadağaların arxasında müəyyən bir məntiq dayanır. Kişi ilə qadın bir-birini əyləncə vəsiləsi olaraq görməməlidir. Bu mərasimlərdə də məhrəm və naməhrəm mövzusu ortaya çıxır. Din məclisində içkiləri və yaxın qadın-kişi rəqsini düzgün hesab etmir.

- İnsan dinsiz yaşaya bilər? Yəni, dinsiz cəmiyyət var?

- Biz sovet dövründə öz ideologiyasını rəsmi olaraq dinsizlik elan etmiş bir dövlətdə yaşamışıq. Bu dövrdə, din təqib olunaraq, Allahı inkar edirdilər. Din, insanın mənəvi istedadlarını üzə çıxaran və onu çiçəkləndirən ən əsas amillərdən biridir. Mənəvi baxımdan inkişaf etməyən cəmiyyətin, hətta elmi inkişafı da başına bəla olur. Ona görə də, dinsiz yaşamaq mümkün deyil. Hər bir cəmiyyətin dinə ehtiyacı var. Din səadətə aparan yoldur.

- Quranla fala baxmaq düzgündür?

- Quran hikmət xəzinəsi olub, bəşəriyyətə nıcat vermək üçün göndərilib. Onu öyrənilib anlasay insan olaraq böyük mətləblərə çatırıq. Quran özü buyurur ki, fal şeytan əməlidir və ondan uzaq olun.

Fala inanmaq insanların cahilliyindən irəli gəlir. İnsan qərarı ilk növbədə ağıl ilə verməlidir. Ağıl acıdır, məsləhət etmək lazımdır. Quranla fal fəşələsi də buradan qaynaqlanır. Bəzi insanlar Qurandan sui-istifadə edib insanları aldadır.

- İnsanlar cənnət və cəhənnəmi bu dünyada yaşayır?

- Müəyyən mənada həm bu dünyada yaşayır, həm də axirətdə davamını görür. Dünyada olarkən günah bataqlığında boğulan insan elə, indidən cəhənnəmdədir. İnsan Ramazan ayında günahlardan uzaq olduqca sanki, cənnəti hiss edir. Seçim bu dünyada edilir. O biri dünyada isə əbədi olaraq seçiminizi yaşayırıq.

- İntihar niyə günah sayılır? Məgər, insan öz həyatının ağası deyil?

- İnsan öz həyatının ağası deyil. Həyat Allah tərəfindən insana verilən əmanətdir. Doğrudur, insana rəftar azadlığı verilib. Lakin, bu azadlıq məsuliyyətsizlik demək deyil. Verilən ömür payını son ana qədər yaşamaq lazımdır. Həyatı problem və çətinliklərlə bərabər sevmək lazımdır. Çətinlik insanı gücləndirir. Səbirsiz olmaq, hər xırda hadisədən depressiyaya düşmək zəiflik əlamətidir. Həyatdan çox şey gözləmək lazım deyil. İnsanlar öz fikrincə Allaha sığınmaq- la intihar edir. Bu Allahın əmanətinə xəyanətdir. Belə insanların aqıbeti və əzabları çox şiddətli olur.

- İnanclı insanlar düşünür ki, ateistlər sonunda Allaha inanacaq. Siz bu haqda nə düşünürsünüz?

- Heçkəsin gələcəyi haqqında dəqiq proqnoz vermək olmaz. Ola bilər ki, insan bu gün başqa inancılıdır, lakin son nəfəsində tamam fərqli inanca güvənərək dünyadan köçür. Məsələn, insan sabah da dinini-imanını itirə bilər. Elə dinsiz insanlar var ki, adi azan səsinə belə qıcıqlanırlar. Ateistlər haqqında isə dəqiq bir fikir söyləmək mümkün deyil.

Ayşən Vəli

FAKT: Erməni terrorçuları Rusiya SM-ni hədələdilər!

Faşist Njdenin abidəsi məsələsi böyüyür

Məlum olduğu kimi, Qarabağda sülhməramlılıq missiyası həyata keçirən Rusiya hərbi kontingenti Xocavəndin bir hissəsinə nəzarət etdikləri bölgədə İkinci Dünya Müharibəsi dövründə Hitler Almaniyasına xidmət etmiş erməni terrorçusu, faşist Qaregin Njdenin abidəsinin götürülməsi tələbini irəli sürüblər. SİA xəbər verir ki, həmin tələbdən sonra separatçılar Rusiya sülhməramlılarına qarşı hədə dili ilə danışımağa başlayıblar. Son vaxtlar SM-lar ilə yerli ermənilər arasındakı münasibətlərin korlanması prosesi isə bu məsələdən sonra daha da sürət almağa başlayıb. Caucasian bureau teleqram kanalının yazdı-

ğına görə, bu dəfə daha bir erməni separatçısı və terrorçusu Andranik Çavuşyan Njdenin abidəsinin götürülməsi tələbi ilə bağlı çıxışında bildirib ki, rus sülhməramlıları onlara Njdenin abidəsinin götürülməsinə məcbur edə bilməzlər.

Erməni terrorçu-separatçısı Andranik Çavuşyan: "Ruslar kimdirlər ki, bizim torpaqda nəyi isə həll etsinlər?"

"Belə məsələlərdə ruslar siyasi tərəf kimi görünməlidirlər. Mən onlara dedim ki, siz burada heç nəyi həll etmirsiniz. Onlar kimdirlər ki, bizim torpaqda (?-red) nəyi isə həll etsinlər? Gedin öz sülhməramlılığınızla məşğul olun. Onlar heç nə edə bilməyəcəklər. Məsələlər yalnız abidələrlə həll edilmir, bu, bizim abidədir", deyə aşkar həyasızlıq nümayiş etdirən erməni separatçısı və terrorçusu iddia edib ki, ruslar hər zaman təsir edəcəklər və ermənilər bu təsirlər altına düşsələr, tezliklə İrevanda Atatürke abidə qoyulacaq.

"Rusların Qarabağın Azərbaycanın ərazisi olduğunu dedikləri müddət boyunca bir qərar qəbul etməyə tələsməməliyik", deyə Çavuşyan revanşçılıq hissələrini gizlətməyib.

Əks halda cinayətkar xuntanın tör-töküntülərinin işinə Azərbaycan SQ-i baxmalı olacaq!

Görünən isə budur ki, Rusiya SM-ni nə qədər Qarabağda qalmış erməni qanunsuz silahlılarının, terrorçu və separatçılarının nazları ilə oynamağa davam edəcəklərsə, bir o qədər özlərini təhlükə altına qoymuş olacaqlar. Eyni zamanda, onlar öz missiyalarının, üzərlərinə götürdükləri məsuliyyətlərinin öhdəsindən gələ bilməyəcəkləri halda, Azərbaycan dövləti və şanlı Silahlı Qüvvələri sülhməcburetme əməliyyatı çərçivəsində cinayətkar xunta tör-töküntülərinin işlərinə beynəlxalq hüququn verdiyi imtiyazlarla baxmalı olacaqlar, özü də Njdelərinin heykəli ilə paralel şəkildə!

Rövşən RƏSULOĞ

Şərqi Avropa Azərbaycanlıları Koordinasiya Şurasının təşəbbüsü ilə Bosniyanın <https://nova-zora.com/> xəbər portalında rəsmi İrəvanın beynəlxalq humanitar hüququna zidd olan davranışından - Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycanın minalaşdırılmış ərazilərinin xəritələrini verməkdən imtina etməsi barədə məqalə yerləşdirilib. SİA-nın xəbərinə görə, Bosniyalı jurnalist Faruk Tukakoviçin qələbə aldığı məqalədə bildirilib ki, iki ölkə arasında qarşıdurma ötən il dayandırılrsa da, Azərbaycanın mülki əhalisi və əsgərləri hələ də partlamamış hərbi sursatlardan əziyyət çəkirlər. Mövcud vəziyyət Ermənistanın daha bir cinayəti kimi qiymətləndirilib. Qeyd edilib ki, bu, 10 noyabr 2020-ci il tarixli sülh razılaşmasının həyata keçirilməsində ciddi çətinliklər yaradır. Rəsmi Bakının müharibə zamanı həyatını itirən 1400 erməni əsgərinin cəsədini geri qaytardığı, Qarabağdakı erməni icmasına humanitar yardım göstərdiyi, ermənilərin Azərbaycanın Kəlbəcər rayonundakı Xudavəng alban monastırını ziyarət etməsinə icazə verdiyi,

Bosniya mediası ermənilərin hərbi cinayətlərindən yazdı

NOVA ZORA
Vijesti Regije Analize i mišljenja Vojne vijesti Enerģija Kontakt
Kıvıaz
Armenija ne želi predati karte miniranih područja na teritoriji Azerbejdžana
21 Aprila, 2021

Rusiya təbii qazının Ermənistanına nəqlini təmin etdiyi və bu eməlləri ilə xoş niyyəti və gələcək barışıqə hazır olduğunu göstərdiyi nəzərə çatdırılıb. Ermənistanın sülh razılığından sonra da silahlı qüvvələrini Azərbaycan ərazilərində yerləşdirməyə çalışdığı, bu cür cəhdin 62 Ermənistan əsgərinin əsir düşməsi və Azərbaycan qanunlarına əsasən cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi ilə nəticələndiyi, rəsmi Bakının bu cür yolverilməz hərəkətlərlə bağlı Ermənistan hökumətini ciddi şəkildə xəbərdarlıq etdiyi vurğulanıb.

Məqaləni daha ətraflı şəkildə aşağıdakı linkdən oxumaq mümkündür: <https://nova-zora.com/armenija-ne-zeli-predati-karte-miniranih-podrucjana-teritoriji-azerbejdžana/>
Gülyana

“Hərbi Qənimətlər Parkı “Dəmir yumruq” siyasətinin qürurverici nümayişidir”

“Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev hələ dekabrın 10-da Zəfər paradında çıxışı zamanı Bakıda Hərbi Qənimətlər Parkının açılışı ilə bağlı təşəbbüs irəli sürmüşdü. Nəhayət, aprelin 12-də Ali Baş Komandanımızın iştirakı ilə Hərbi Qənimətlər Parkının açılış mərasimi keçirildi. Bu, çox möhtəşəm və qürurverici bir tədbir idi. Burada ermənilərin qoyub qaçdıqları atıcı silahlar, ağır texnikalar, raket kompleksləri, hərbi nəqliyyatlar və digər sursatlar nümayiş etdirilirdi”. Bu fikirləri YAP Şabrın rayon təşkilatının sədri Mehdi Balabəyov SİA-ya açıqlamasında bildirib.

“Bu park bizim qələbəmizin rəmzidir”, - deyən Mehdi Balabəyov bildirib ki, açılış mərasimini izlədikcə çox böyük qürur keçirirdik. Həmişə qürurlu, məğrur və qalib, Müzəffər Ali Baş Komandanı kimi gördük. Dövlət başçımızın açılış mərasimindəki çıxışından bəzi məqamları diqqətə çatdırmaq istəyirəm: “Hərbi Qənimətlər Parkına gələn hər bir insan ordumuzun, Silahlı Qüvvələrimizin gücünü görəcək, iradəmizi görəcək. Görəcək ki, bu qələbəni əldə etmək nə qədər çətin idi. Çünki düşmən 30 il ərzində işğal edilmiş torpaqlarda möhkəmlənirdi, istehkamlar qururdu, səngərlər, sığınacaqlar qazırdı. Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan hərbiçiləri qəhrəmanlıq, peşəkərlilik, Vətən sevgisi göstərərək, bütün bu maneələri dəf edərək düşməni məğlub etdilər”.

“Hərbi Qənimətlər Parkındakı hərbi qənimətlər onu təsdiq edir ki, 44 günlük Vətən müharibəsində şanlı Azərbaycan Ordusu düşmən üzərində misli görün-

məmiş qələbə qazanmışdır: “Məğlubiyyətə uğrayan düşmən ordusu hərbi texnikalarını aparmağa belə imkan tapmamışdır. Bu qələbə onu göstərdi ki, Azərbaycan Ordusu məğlubedilməzdir, onun qarşısında düşmən çox aciz və zəifdir. Dövlət başçımızın söylədiyi kimi: “Bu, çox qürurverici idi. Bu parkın açılışı ona görə əhəmiyyətli idi ki, Azərbaycan xalqı əldə etdiyimiz qələbəni canlı görmək imkanı qazandı. Bu, qələbəmizin simvollarından biridir. Bu park həm də Ermənistan üçün mesaj əhəmiyyətli idi. Ermənilər bu parka baxanda özlərinin məğlubiyyətini görürlər. Etnik təmizləmə, soyqırım siyasətinin sonu məhz belə ağır bədalə ödəməklə nəticələnir. Bu, həm də bütün dünya ermənilərinə mesajdır”.

M.Balabəyov onu da vurğulayıb ki, Cənab Prezidentin açılış mərasimində dediyi bu sözlərə də diqqət yönəltmək istərdim: “İkinci Qarabağ müharibəsi bizim şanlı tariximizdir. Xalqımız bu müharibə ilə bağlı əbədi qürur hissi keçirəcək. Biz müzəffər xalq kimi özümüzü dünyada təsdiq etmişik. Ermənistan isə məğlub edilmiş ölkədir, bizim qarşımızda diz çökmüş ölkədir, başını, boynunu bükmüş ölkədir və həmişə belə olacaq. Onların törətdikləri vəhşilikləri görəndə adam dəhşətə gəlir. Bütün şəhərlərimiz dağıdılıb, məscidlər dağıdılıb. Məscidlərdə inək, donuz saxlayıblar, bütün müsəlman aləmini təhqir ediblər, qəbirləri dağıdıblar, qəbirləri şumlayıblar, dəfn edilmiş insanların qızıl dişlərini çıxarıblar. Bu, vəhşi deyil, nədir?”.

“Bəli, əsl mənada vəhşilikdir. Dövlət başçımız Şuşada, Ağdamda, Füzulidə, Cəbrayılda, Zəngilanda səfərdə olarkən dağıdılmış əra-

zaların tezliklə bərpa ediləcəyini bildirmişdi. Artıq quruculuq işlərinə start verilmişdir”, - deyən M.Balabəyov onu da vurğulayıb ki, qələbəmizi həzm edə bilməyən düşmən qüvvələr, zəfər yürüşümüzü ləngitməyə çalışan iki üzvlər, o cümlədən “5-ci kolon”un sosial şəbəkə cəngəliyində eşələnən tör-töküntüləri bilməlidir ki, Azərbaycan xalqının Dəmir yumruğu hər zaman onların xain başını əzməyə qadirdir. Bizim milli birliyimizi heç kəs pozamaz: “Çünki güclü lideri olan Xalqın iradəsinə əzmək, ona qalib gəlmək mümkün deyildir. Azərbaycan xalqı intiqamını mənfur düşməndən döyüş meydanında aldı. Şəhidlərimizin doğmaları üçün təsəlli olur ki, onlar öz canları, qanları hesabına Vətəni düşməndən təmizlədilər. Təsəlli olur ki, torpaqlarımız azad olundu, ərazi bütövlüyümüz bərpa edildi. Şəhidlərimizin qanı yerdə qalmadı. Həm ikinci, həm də Birinci Qarabağ müharibəsinin şəhidlərinin qanını döyüş meydanında aldıq, o cümlədən qurbanlıq insanları, Xocalı qurbanlarının, digər mülki şəxslərin intiqamını düşməndən döyüş meydanında aldıq. Biz döyüşərək, vuruşaraq, qan tökərək tarixi ədaləti eyni zamanda ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdik, düşməni torpaqlarımızdan qovduq, düşmən üzərində misli görünməmiş qələbə qazandıq, düşməni qarşımızda diz çökdürdük”. Hərbi Qənimətlər Parkı gələcək nəsillər üçün bir güzgü olacağını deyən M.Balabəyov vurğulayıb ki, bu parka gələn hər bir kəs, hər bir gənc sözsüz ki, qürur hissi keçirəcək və bu zəfəri Ali Baş Komandanımızın “Dəmir yumruğu” siyasətinin qürurverici nümayiş kimi tariximizin qızıl səhifəsi kimi yadda saxlayacaqlar.

Rəfiqə

“Hərbi Qənimətlər Parkı dövlətimizin qüdrətini əks etdirən məkandır”

“Ali Baş Komandanımız, Prezident İlham Əliyev müqəddəs qisasımızı

aldı və zəfərimizin əyanilik parkını - Hərbi Qənimətlər Parkını yaratdı. Bu tarixi qələbəmizin qürur, zəfər məkanımızdır və hər gələn insan qələbəmizin gücünü, qüdrətini görəcək. Azərbaycan Prezidentimiz qətiyyətlə qeyd etdiyi kimi, Hərbi Qənimətlər Parkına gələn hər bir insan ordumuzun, Silahlı Qüvvələrimizin gücünü görəcək, iradəmizi görəcək. Görəcək ki, bu Qələbəni əldə etmək nə qədər çətin idi. Çünki düşmən 30 il ərzində işğal edilmiş torpaqlarda möhkəmlənirdi, istehkamlar qururdu, səngərlər, sığınacaqlar qazırdı. Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan hərbiçiləri qəhrəmanlıq, peşəkərlilik, Vətən sevgisi göstərərək, bütün bu maneələri dəf edərək düşməni məğlub etdilər”. Bu fikirləri YAP Qazax rayon təşkilatının sədri Həmid Pənahov SİA-ya açıqlamasında bildirib.

H.Pənahov bu parkın ölkəmizdə açılan parklardan fərqlənən park olduğunu bildirib: “Çünki bu park milli qürurumuzun və dövlətimizin qüdrətini, gücünü, işğalçı Ermənistanın isə sarsıdıcı məğlubiyyətini əks etdirən tarixi məkandır. Azərbaycan əldə etdiyi uğurlarla öyünə bilər. Prezident İlham Əliyev Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad ediləcəyini bütün tədbirlərdə, o cümlədən beynəlxalq yığıncaqlarda əminliklə bəyan edirdi. Noyabrın 10-dan sonra bunların söz və vəd olmadığı təsdiqləndi. Azərbaycan əsgəri 44 günlük döyüşlərdə düşmən ordusunu darmadağın edib, hərbi texnikasını, silah-sursatını qənimət kimi götürülərək Hərbi Qənimətlər Parkında yerləşdirilib. Heç şübhəsiz, İkinci Qarabağ müharibəsi Azərbaycan xalqının şanlı tarixidir. Azərbaycan dünyada özünü bir daha təsdiq etdi, Ermənistan isə diz çökmüş, məğlub ölkə kimi dünyada tanındı. İşğal altında olmuş ərazilərdə hazırkı vəziyyət erməni vəhşiliyinin əyani təzahürüdür. Ermənistanın ideoloji əsası özlərini mədəni, böyük sivilizasiyaya aid olan xalq, müsəlman Azərbaycanı isə vəhşi ölkə kimi qələmə vermək və beynəlxalq ictimai rəyde adekvat rəy formalaşdırılmasına nail olmaq idi. Ancaq işğal altında olmuş ərazilərin mənzərəsi bunun tam əksini göstərdi”.

R.HÜSEYNOVA

“Prezidentin Agentlik qarşısında qoyduğu tələblər uğurla həyata keçiriləcək”

“Azərbaycanda Cənab Prezident tərəfindən uğurla başlatılan islahatlar bütün sahələri tam əhatə etməkdədir. Cənab Prezidentin nəvbəti islahat qərarı məlum olduğu kimi, Prezident yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının ləğv edilməsi ilə bağlı oldu. Ləğv olunan qurumun yerinə müasir idarəetmə metodlarına cavab verən QHT-lərə Dövlət Dəstəyi agentliyi yaradıldı”. Bunu “Səs” qəzetinə açıqlamasında Prezident yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü, Sağlam İnkişaf və Maarifləndirmə İctimai Birliyinin sədri Anar Xəlilov

deyib.

Onun sözlərinə görə, Prezident yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurası da fəaliyyəti dönməndə çox uğurlu fəaliyyət göstərirdi və vətəndaş cəmiyyətinin inkişafında böyük rol oynamışdır: “Dövlət vətəndaş cəmiyyəti əlaqələrinin daim möhkəmləndirilməsi istiqamətində Şuranın fəaliyyəti çox təqdirəlayiq olmuşdur. Hesab edirəm ki, fəaliyyəti dövründə Şura qarşıya qoyulan vəzifənin yerinə yetirilməsində bütün lazımı tədbirləri uğurla həyata keçirmişdir. Lakin dünya sürətlə inkişaf edir. Texnologiyaların yüksək inkişafı idarəçilik sahələrinin də yeni dünya modellərinə uyğun formalaşmasını tələb edir. Məhz bu səbəbdən də, bu istiqamətdə də islahatlara ehtiyac duyulurdu. Buna görə də, Cənab Prezident yeni agentliyin yaranması ilə bağlı qərar vermişdir. Agentliyin yaranması vətəndaş cəmiyyətinin inkişafında yeni təkan olacaqdır. Eyni zamanda, global dünya miqyasında fəaliyyət apar-

maq imkanına malik QHT-in formalaşmasına böyük ehtiyac duyulurdu. Agentlik məhz bu istiqamətdə hesab edirəm ki, böyük səylər göstərəcəkdir. Həmçinin biz son dövrlər müşahidə edirdik ki, yeni nəslin vətəndaş cəmiyyəti institutlarında fəaliyyəti əvvəlki dövrlərə nisbətə daha zəifdir”.

A.Xəlilov onu da bildirdi ki, Agentliyin yaranması ilə vətəndaş cəmiyyəti sıralarında daha müasir biliklərə malik yeni simaların ortaya çıxmasının da şahidi olacağıq: “QHT-in maliyyələşməsi məsələsində də biz yeniliklərin şahidi olacağıq. İnstasional QHT-in yaranması istiqamətində agentliyin yaradılması öz müsbət təsirini göstərəcəkdir. Hesab edirəm ki, yeni agentliyin yaradılması Azərbaycanda bir daha dövlətin vətəndaş cəmiyyəti institutlarına diqqət və qayğının bariz nümunəsidir. Keçmiş QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü kimi Agentliyin fəaliyyətinə uğurlar arzulayıram. İnanıram ki, Cənab Prezidentin Agentlik qarşısında qoyduğu tələblər uğurla həyata keçiriləcək”.

Gülyana

Qarabağ klanının revanşçı fikirləri Kremlin marağında olmayan məsələdir

Bugünlərdə erməni KİV-ləri Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinin dağılıq hissəsində "qurulmuş" qondarma rejimin başçısı Araik Arutyunyanın təcili Moskvağa çağırılması ilə bağlı məlumatlar tirajlaşmaqdadır. Məlumatlarda qeyd olunur ki, Moskva Arutyunyanı rəsmi qaydada qəbul edə bilmir, çünki o, tanınmayan "respublikanın" rəhbəridir. Lakin Araikin Rusiyanın paytaxtına səfər zamanı xüsusi xidmət orqanlarının nümayəndələri ilə görüşlər keçirməsi, yaxud keçirəcəyi barədə informasiyalar da bəzi məqamlar ətrafında düşməyə vadar edir. Guya onu Moskvağa "üzərində işlənilməsi", yaxud "özünə gətirilməsi" üçün çağırıblar və buna səbəb Arutyunyanın Ermənistan hakimiyyəti ilə sıx

təmaslarda olması, Paşinyan komandası ilə sıx təmaslar saxlamasıdır. Eyni zamanda, rusları narahat edən məsələ Arutyunyanın Ermənistan hakimiyyətindən asılı olması, Nikol Paşinyan hökuməti tərəfindən maddi vəsaitlərlə təmin edilməsidir və s. Bir daha qeyd edək ki, bunu erməni KİV-ləri yazırlar.

Arutyunyanın Rusiya paytaxtına çağırılması Ermənistandakı siyasi proseslərlə

bağlıdır?

Ancaq bənzər informasiyaların, yeni "dq"ın baş separatçısının Moskvağa təcili çağırılmasının erməni mediasında yer alması ilk dəfə deyil. Bu kimi informasiyalar 44 günlük müharibə və ondan sonrakı müddətlərdə də tirajlanırdı. Amma sonradan bu məlumatlar rəsmi mənbələr tərəfindən təsdiq edilmirdi.

Bu zaman diqqət çəkən daha bir detala toxunmaq olmur. Məsələ ondadır ki, bənzər məlumatlar nə Rusiya, nə də Ermənistan tərəfindən rəsmi olaraq təsdiq edilirdi və indi də edilməkdədir ki, bu da belə qənaətlə gəlməyə təmin yaradır ki, sözügedən fəaliyyət həqiqətən də mövcuddur.

Budəfəki informasiya isə ona eyni vurur ki, Arutyunyanın Rusiya paytaxtına çağırılması Ermənistandakı siyasi proseslərlə bağlıdır. Burada ən çox diqqət çəkən

Araikin Moskva sərgüzəştləri: onu niyə təcili çağırıblar?

söz "çağırılmaqdır". Çünki bildiyimiz kimi, çağırılanlar tabe olan insanlar olurlar və buradan nəticəyə gəlmək olar ki, Araik və onun Qarabağdakı əlaltıları hansı tərəfin məhsulları olduqlarını bir daha sübuta yetirirlər.

Onda daha bir məqam üzə çıxır və söz yox ki, bu məqamda sual da yaranır: Nəyə görə Rusiya sülhməramlılarının Azərbaycanın təxminən 3,5% ərazisində müvəqqəti missiya həyata keçirdikləri bir vaxtda Moskva açıq-aydın şəkildə diqqəti Bakının hərbi cinayətlərdə, separatçılıqda və terrorçuluqda ittiham etdiyi şəxsə qarşı yönəldir?

Arutyunyan siyasi planda oynanılmış kartdır

Söz yox ki, Araik Arutyunyan hərbi cinayətkardır, kütləvi şəkildə azərbaycanlıların qətlə yetirilməsində bilavasitə iştirakçıdır, xüsusilə Gəncinin raket zərbəsinə məruz qalmasının əmrini şəxşən verdiyini bəyan edib. Onun cinayətkar keçmişi və əlbəttə ki, qarantlıq gələcəyi var və yeri birbaşa Azərbaycan məhkəməsidir. Hər kəsə də o da kifayət qədər aydındır ki, Arutyunyan siyasi planda oynanılmış kartdır. Bu zaman daha bir sual yaranır: eger belədirsə, bu

zaman onun böyük dövlətlərin, daha dəqiqi isə Rusiyanın marağ nəzərində olmasının səbəbi nədir?

Əslində, səbəb barədə yuxarıda da qeyd olundu. Bu gün Ermənistanda anti-Paşinyan hərəkatı vüsət alır və seçkilər öncəsi Kremlin məhsulu olan Araikin Nikolla eyni səfdə yer alması Moskvanı qane etmir. Nəticədə Ermənistan siyasətinə heç bir təsiri olmayan birinin ümumiyyətlə kənara, hətta kölgəyə çəkilməsi əmri də qüvvəyə salına bilər. Daha doğrusu, Araikin bu və ya digər şəkildə Ermənistan rəhbərliyi ilə mütəmadi görüşlər keçirməsi, Ermənistanın hökumət rəsmiləri ilə "dq"ın "quruluşu" ətrafında planları müzakirə etməsi Moskvanın marağında deyil. O cümlədən, Qarabağ klanının revanşçı fikirləri də Kremlin marağında olmayan məsələdir, çünki rus sülhməramları hazırda üzərlərinə öhdəliklər götürüblər və bu öhdəlikləri icra edə bilməsələr, sadəcə beynəlxalq aləməki nüfuzları rüsvayçı duruma düşə bilər.

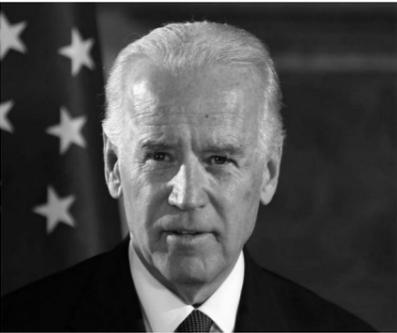
Araikin Moskvağa təcili çağırılmasının da səbəblərindən biri budur - ya kənara çəkiləcəksiniz, ya da sonrakı taleyinizə cavabdeh deyilik

Rusiya onu da yaxşı bilir ki, Qarabağ Azərbaycandır və bütün

hallarda (!) oradakı hər bir qanunsuz elementlər Azərbaycanın ərazisindən yox olmalıdırlar, üstəlik, hərbi cinayətkarlar xalqımızla bağlı törətdikləri hər bir əməllərinə görə cavab verməli olacaqlar. Onların bəziləri 44 günlük müharibədə cəzalarını aldılar və yerə qalanlar - Arutyunyan, Balasanyan və sairləri unutmamalıdırlar ki, hətta sülh dövründə onlar məsuliyyətlərindən yaxa qurtara bilməyəcəklər. Araikin Moskvağa təcili çağırılmasının da səbəblərindən biri budur - ya kənara çəkiləcəksiniz, ya da sonrakı taleyinizə cavabdeh deyilik. Ən yaxşı halda, Rusiyanın hansısa uzaq bölgəsində ömrünüzü başa vurmaq üçün yer ayıra bilər. Ancaq buna da zəmanət yoxdur.

Daha bir məsələ isə əlbəttə ki, Azərbaycanın bu məsələ "Dəmir yumruq" prinsipini qüvvədə saxlamasıdır. Kreml onlara izah edir ki, hətta onlara hər hansı dəstək göstərsələr belə, təkrar "Dəmir yumruq" zərbəsi endirilə bilər və bu zərbənin qarşısını almaq heç də asan məsələ deyil. Araikin təcili Moskvağa çağırılmasının görünməyən tərəfi, ya da mümkün ehtimalları məhz bu xüsusda daha çox görünməkdədir.

Rövşən RƏSULOĞ

Bayden "erməni soyqırımı" ifadəsini işlətməz

ra da belə olacaqdır.

"Düzdür bu gün ABŞ və Türkiyə arasında müəyyən sahələrdə fikir ayrılığı və gərginlik mövcuddur. Buna səbəb ABŞ dövlətinin özünü "böyük potron" rolunda görməsi və Türkiyəyə qarşı diqqət siyasəti aparması olmuşdur. Lakin Türkiyə dövləti uzun əsrlik dövlətçilik tarixi və ənənəsinə sadıq olaraq kiminsə diqqəti ilə hərəkət etməyəcəyini bəyan etmiş və dövlət olaraq müstəqil siyasətə malik olduğunu artıq ortaya qoymuşdur. Hesab edirəm ki, ABŞ dövləti və digər böyük dövlətlər də artıq bununla hesablaşmaq məcburiyyətindədirlər. Amma unutmamaq lazımdır ki, Türkiyə ABŞ-in regionda strateji və güvəndiyi müttəfiq idi. Türkiyəni bir müttəfiq kimi itirilməsi ABŞ-in bütün yaxın şərqdə apardığı siyasətinin uğurunu sual altına almışdır. Təbii ki, ABŞ dövlətinin idarə edən siyasi dairələr bunu dərk edir və Türkiyəyə qarşı nə qədər də sərt siyasi mövqe tutsalar da nəticə etibarlı ilə müttəfiqliyin qorunmasında maraqlıdırlar.

Bu gün hərbi gücünə görə NATO-da ikinci yeri tutan Türkiyə ABŞ üçün daha dəyərlidir, nəinki Rusiyanın tam nəzarəti altında olan Ermənistan. Dövlətin strateji maraqları türklərə nifrət və ya ermənilərə sevgi üzərində qurulmur. Burada əsas məsələ dövlətin maraqlarının təmin olunmasıdır. Türkiyə ABŞ dövləti ilə Qərbi üçün regionda çox qiymətli müttəfiqdır. Nəzərə alaq ki, Türkiyə və Azərbaycan bu gün strateji müttəfiqdır.

Türkiyənin Azərbaycanda nüfuzu çox yüksəkdir. Son 44 günlük Vətən

müharibəsindən sonra bu nüfuz daha da artmışdır. Bundan əlavə Azərbaycan Rusiyanın təsir dairəsində saxladığı Orta Asiya türk dövlətlərinə körpüdür. O zaman Türkiyənin Qərbi üçün necə qiymətli müttəfiq olmasını izah etməyə ehtiyac qalmır. Məhz bu və digər amilləri də nəzərə alsaq hesab edirik ki, Bayden öz çıxışında "erməni soyqırımı" ifadəsini işlətməyəcək və yaxın dövrlərdə də ABŞ dövləti bunu tanımayacaqdır. Əgər bunu etmiş olsalar çox böyük bir siyasi səhvə yol vermiş olarlar ki, bu da dünyada dövlətin yenidən qurulmasına aparıb çıxara bilər. Bu isə böyük iqtisadi və hərbi müharibələrə səbəb olar. Bundan uduzan Qərbi olar. Çünki Türkiyənin bu gün seçimi imkanları vardır. Bu halda NATO-nu tərk edərək yeni müttəfiqlik münasibətlərinin qurulmasında Türkiyənin heç bir problemi görünmür. ABŞ-la müharibə vəziyyətində olan İran, Rusiya potensial olaraq Türkiyənin yeni müttəfiqi rolunu oynayacaqdır. Buraya bu gün regionda daha bir güc olan Azərbaycanı da və gələcəkdə Çini, Pakistanı da əlavə etsək hansı güc mərkəzinin yarandığı bəlli olar. Bu isə Qərbin xeyli mövqelərinin itirilməsi deməkdir. NATO-ya qarşı Varşava müqaviləsindən sonra yaranan alternativ güc deməkdir. Hesab edirəm ki, ABŞ rəsmiləri qondarma "erməni soyqırımı" məsələsində ancaq spekulyasiya ilə məşğul olmaqda davam edərək derinə getməyəcəklər", deyir Anar Xəlilov bildirir.

İnam Hacıyev

Müxalifət: Yalnız Paşinyanın hakimiyyətdən kənarlaşdırılması sabitlik yaradacaq

Ermənistanda iqtidarda olan rejimin hakimiyyətdən kənar edilməsi ölkədə sabitliyi qurmağa imkan verəcək. "İki sahil" xəbər verir ki, bu barədə Ermənistanın müxalif Vətən Partiyası bəyan edib.

"Report"un məlumatına görə, Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin keçmiş direktoru Artur Vanesyanın rəhbərlik etdiyi partiya bildirib: "İşğencələri və qanunsuz saxlanılmaları qəti şəkildə pisləyirik, qeyri-qanuni saxlanılmış şəxslərin təcili azad olunmasını tələb edirik. Yenidən təsdiqləyirik ki, yalnız mövcud rejimin hakimiyyətdən dərhal kənarlaşdırılması ölkədə sabitlik və əmin-amanlığın bərqərar olmasına imkan verəcək".

"Ermənistanın baş naziri vəzifəsini tutan şəxsin Sünik əyalətinə səfəri daxili siyasi gündəmi dəyişdirməyə yönəldən planlı təxribat idi", - partiyadan bildirilib. Partiyada hesab edirlər ki, baş nazir Nikol Paşinyan ölkədəki "nisbi sabitliyi" pozub, o, cari və gələcək hadisələrə görə tam məsuliyyət daşıyacaq.

Erməni mifologiyasının iflası

Serbiyanın “Danas” nəşrində “Erməni mifologiyasının iflası” sərlovhəli məqalə dərc edilib. Bu məqalə Ermənistanın Serbiya Respublikasındakı səfirliyinin Serbiya KİV-lərində dərc edilən məqalədə toplanmış, həqiqətdən çox uzaq olan uydurmalara cavabdır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan tərəfin cavab məqaləsi yalnız tarixi faktlara əsaslanır. Materialda qeyd edilir ki, Sumqayıt hadisələri barədə ermənilərin bütün tezisləri yalançı Koçaryan-Sarkisyan təbliğatının davamıdır. 1988-ci il fevralın axırlarında Sumqayıtda baş vermiş hadisələr Azərbaycana qarşı əvvəlcədən planlaşdırılmış qərəzli provokasiya idi. Həmin hadisələrin təşkilatçıları miatsum ideoloqları, icraçıları isə Eduard Qriqoryan və onun qəbilindən olan cinayətkar elementlər idi.

O vaxt Sumqayıtda yaşayan ermənilərin çoxsaylı şahid ifadələrində göstərilir ki, həmin kampaniyaya milliyətçə erməni olan Eduard Qriqoryan başçılıq edib. Qriqoryan özü 6 nəfəri öldürüb, erməni millətindən olan 3 qadını zorlayıb. Bu faktlar həmin provokasiyada erməni tərəfin əli olmasını tamamilə sübut edir. Məhkəmənin hökmü ilə 12 il azadlıqdan məhrum edilmiş E.Qriqoryan

cəzasını çəkmək üçün Ermənistanı köçürülüb, sonra isə müəmmalı şəkildə həbsdən azad edilib.

Ermənistan səfirliyinin məqaləsində Azərbaycan Ordusunun zabiti Ramil Səfərovun ekstradisiyası məsələsinə də toxunulur. Cavab məqaləsində qeyd edilir ki, öz etnosunun qadın nümayəndələrini qətlə yetirmiş və zorlamış Eduard Qriqoryandan fərqli olaraq, Ramil Səfərovun ekstradisiyası “Məhkumların verilməsi haqqında” Avropa Konvensiyasına müvafiq olaraq həyata keçirilib.

Həmin Konvensiyanın müddəalarına müvafiq olaraq, “Bu sazişin iştirakçısı olan istənilən dövlət öz Konstitusiyasına və ya digər hüquq aktlarına müvafiq olaraq, ona verilmiş şəxsi əfv etmək, barəsində amnistiya tətbiq etmək və onun cəza müddətini azaltmaq hüququna malikdir”.

Digər tərəfdən, Ermənistan Xocalıda törədilmiş soyqırımını guya

“Azərbaycan hərbiçiləri tərəfindən törədilmiş qətlər” kimi təqdim etmək üçün dəridən-qabıqdan çıxır. Ermənistan səfirliyinin daha bir absurd bəyanatı ondan ibarətdir ki, guya Azərbaycanın keçmiş prezidenti Ayaz Mütəllibov bir dəfə Xocalı soyqırımında azərbaycanlıların əli olduğunu deyib. Halbuki Mütəllibov özü dəfələrlə qeyd edib ki, ermənilərin belə uydurmaları cəfəngiyyətdir.

Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin 22 aprel 2010-cu il tarixli qərarında deyilir: “Müstəqil mənbələrdən alınan məlumatlara görə, 1992-ci il fevralın 26-na keçən gecə erməni silahlıları Xocalı şəhərinə hücum edərək işğal olunmuş şəhəri tərk etməyə çalışan etnik azərbaycanlılar olan yüzlərlə dinc sakinlərlə qətlə yetirilib, yaralanıb və ya girov götürülüb”.

Erməni yazıçı, öz qardaşı, məşhur beynəlxalq terrorçu Monte Melkonyana kitab həsr etmiş Markar Melkonyanın sözlərinə görə, Xocalı şəhəri “strateji hədəf idi”. Markar Melkonyan “Arabo” və “Aramo” adlı iki erməni silahlı dəstəsinin üzvlərinin rolunu xüsusi vurğulayır və onların Xocalının dinc sakinlərini necə güllələdiyini ətraflı təsvir edir.

Məsələn, o yazır ki, bəzi dinc sakinlər təqribən altı mil məsafə qət

D NOVO Politika Dijaslog Društvo Ekonomija Svet Sport Kultura Zivot Auto IT Ljudi Beograd BBC CITY MIOVINE Dodatak Nedeljno
Krah jermenske mitologije
Nema kolumni za danas.

PROMO TEKST

Pozivajući se na članak Ambasade Jermenije u Republici Srbiji od 22. marta 2021. godine koji je objavljen na portalu novina „Danas“ i koji nema veze sa istinom, želeli bismo da se osvrnemo na istorijske činjenice.

File: Ambasada Azerbejdžana | 13. aprila 2021. 12:22 | Imagemagnum

f t i e m

Zastava Azerbejdžana Foto: Pixabay/Jorino

Pre svega, što se tiče događaja u Sumqajitu, želeli bismo da izrazimo žaljenje što se ponovo radi o kompletnoj laži i izmišljotini jermenske strane.

edib demək olar ki, təhlükəsiz yerə çatdığı məqamda erməni əsgərlər onların başının üstünü alıblar. Müəllifin sözlərinə görə, əsgərlər “uzun müddət kəmərlərinin arxasında güzdirdikləri bıçaqları çıxarıb həmin dinc sakinləri qətlə yetiriblər”. Sitat bu mənbədən götürülüb: Markar Melkonyan, “Qardaşımın yolu: amerikalının Ermənistanı tələyüklü səyahəti” (London və Nyu-York, 2005), səh. 213-214.) (Markar Melkonen, “Putğ moeqo brata: sudğbonosnoe puteşestvie amerikanüa v Armeniö” (London i Nğö-

York, 2005), s. 213-214).

Məqalədə qeyd edilir ki, özünü “demokratik” adlandıran Ermənistan hökuməti Qaregin Njəyeyə və Drastamat Kanayana heykəllər ucaldıb. Biz inanmırıq ki, Ermənistanın hakimiyyət orqanlarının bu nasizm simvollarını oradan götürməyə cəsarəti çatacaq. Amma əvəzində sovet dönməndə və müstəqillik illərində Ermənistanın hakimiyyət orqanları orada yerləşən və Azərbaycan xalqının tarixi irsi olan abidələri dağıtmaq üçün özündə “cəsarət” tapıb.

Azər Həsərət: “Soros milçək kimi könül bulandırır”

Soros və onun bənəzəri olan şəxslərin, yaxud qurumların Azərbaycan kimi dövlətlərə qarşı davranışları təsadüfi deyil. Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında siyasi şərhçi Azər Həsərət deyib. Siyasi şərhçi qeyd edib ki, ümumiyyətlə, onlar dünyada demokratiya, insan haqları adı altında hərəkətlər başlayıb, ayrı-ayrı dövlətlərə, böyük güclərə təsir və təzyiq etmək istəyirlər və bu baş verənləri biz müşahidə edirik.

“Bilirsiniz ki, Soros fondu uzun illər özünün müxtəlif struktur vahidləri ilə Azərbaycan daxilində bir fəaliyyət göstərib. Əlbəttə ki, həmin illərdə də Azərbaycanı daxilədən çalxalamaq, təbəddülatlar yaratmaq üçün çalışıb. Azərbaycan dövləti vaxtında bu qurumu faş elədi, onun əsl məqsədinin nə olduğunu aşkar etdi və ona görə də onu ölkəmizdən kənarlaşdırdı. Lakin Soros fondu gedəkən özü ilə bir sıra uzantılarını da apardı və həmin uzantılar da xaricdə oturub Azərbaycana qarşı hərəkətlərdə iştirak edirlər. Amma, bununla da bitmir, özəlliklə də anti-Azərbaycan əhval-ruhiyyəli, ermənilərə bağlı mərkəzləri və gücləri hərəkətə keçirir, həmçinin ermənilərin özündən də istifadə edir ki, Azərbaycanı “dizə gətirsin”. Ermənistan hazırda hakimiyyətdə olan Nikol Paşinyan, hamı bilir ki, Sorosun uzantılarındandır və həmin uzantının vasitəsi ilə də Azərbaycana təzyiq etmək cəhdləri oldu və bu gün də əslində o cəhdlər var. Amma təbiidir ki, Paşinyan və onun komandası Azərbaycan qarşısında böyük hesabla məğlub edilib. Azərbaycan Ali Baş Komandanı Cənab İlham Əliyevin dəmir yumruğu onun başına enib və ona görə də çox ciddi bir şeylər edəcəklərini deyə bilərik. Amma bununla belə, milçək bir şey deyilsə də, könül bulandırır. Yeni Soros fondu da hazırda o durumdadır və Azərbaycana nə isə edə biləcəyini heç kim ehtimal edə bilməz, lakin könül bulandırmaqla məşğuldur. Təbiidir ki, bu könül bulandırmanın da əsas məqsədi, “biz də varıq, dünya bizi də görsün, Azərbaycan bizimlə də he-sablaşsın”, çağırışıdır. Amma bir şeyi unudurlar ki, Azərbaycan onunla basqı dilində danışan heç kimlə, heç bir qurumla iş birliyi etməyib, edən də deyil. Ümumiyyətlə, Sorosun Azərbaycanın daxili işlərinə burnunu soxması yersiz bir hərəkətdir”, deyər Azər Həsərət bildirib.

İnam Hacıyev

Qərb Əli Kərimli və Cəmil Həsəni ilə yollarını ayırır

Müxalifətin üzvləşdiyi ağır durum onların öz günahlarının, səhvlərinin nəticəsi olduğunu demək olar. Çünki müxalifət düşərgəsində təmsil olunan partiya sədrlərinin böyük əksəriyyəti siyasətə gəlir mənbəyi kimi baxır. Cəmiyyətin nifrət obyektində olmalarına baxmayaraq sədrlik kreslosunu da, məhz buna görə tərk etmək istəmirlər. AXCP və Müsavat kimi partiya sədrləri xarici qüvvələrdən və ya fondlardan maliyyə yardımları almağa meyillidirlər. Fəaliyyətlərini və işlərini də daha çox xarici maraqlı dairələrin istək və arzularına əsasən qururlar. Yeni, fəaliyyət istiqamətləri “Fati qalx, Fati otur” prinsipinə əsaslanaraq qurulub. Ancaq siyasətdə uğur qazana bilməyiblər. Çünki müxalifət başbirləndirəndən birinin, bir zaman dediyi kimi, “pul qoyub, pul götürmək olar, amma pul qoyub, siyasətdə uğur əldə etmək olmaz”. Belələri haqqında çoxsaylı faktlar, sübutlar göstərmək olar. AXCP sədr Ə.Kərimlinin, “Milli Şura”nın oyuncaq sədri Cəmil Həsənlinin, Müsavat başqanı A.Hacılinin və digərlərinin siyasi fəaliyyətlərinə nəzər yetirdikdə, hər şeyin məlum olduğunu görmək olar. Bu məxluqlar az qala yaşlarının yarısını siyasətə qurban versələr də, qazandıqları ancaq xalqın ittihamı, tənqid və iradları olub. Ağa qara demək, xalqın sevincinə, hakimiyyətin apardığı uğurlu siyasətə qərəzli yanaşmaq onların həyat tərzidir.

Fikir verin, Azərbaycanın müzəffər ordusu 30 il işğal altında olmuş torpaqlarımızı 44 günlük Vətən müharibəsi dönməndə erməni işğalından azad edib şanlı tarix yazdığı halda sözügedən müxalif məxluqlar hərbi qələbəmizə qısqaclıqla yanaşır, sosial şəbəkələrdə şəər və böhtanlar səsləndirir, videolar paylaşırlar. Təkbizolunmaz fakt budur ki, indiki dağıdıcı müxalifət ötən əsrin 90-cı illərində öz mənafehləri naminə Azərbaycan xalqını və

dövlətini faciələrə sürükləmişlər. AXCP-Müsavat cütüünün Azərbaycan ərazilərini hərəracə qoyması, ermənilər tərəfindən işğal olunmasına şərait yaratmaları, 20 yanvar faciəsi və Xocalı soyqırımını kimi qanlı hadisələrdən istifadə edərək silah gücünə hakimiyyətə yiyələnmək istiqamətində addımlar atmalarını misal olaraq göstərmək olar. Görünən odur ki, meydan təfəkkürü müxalifət hələ də dəyişməyib. Hələ də tənqidatlar törətməyə, ölkədəki icimai-siyasi sabitliyi pozmağa cəhdlər göstərir. Təbii ki, belə məxluqların yenilənməsinə ehtiyac var. Ancaq görünən odur ki, bunun reallaşmasına sədrlik kreslosuna gəlir mənbəyi kimi baxan məxluqlar heç cürə imkan verməyirlər. Yalnız rəyon təşkilatlarının qətiyyətinə və prinsipi- allığına ehtiyac var. Yəqin ki, bu gözləntilər də yaxın vaxtlarda həyata keçəcək.

Müxalifət partiyalarının çöküşü dərinləşir

Diqqətçəkən məqam ondan ibarətdir ki, müxalifət daxilində ciddi ixtilaf, qarşıdurmalar mövcuddur və mövcud ağır durum getdikcə daha da dərinləşməkdədir. Bütün bunlar onu göstərir ki, onlar nəinki həmrəy olub birləşmək, heç sakit şəkildə eyni düşərgədə fəaliyyət aparmaq düşüncəsinə malik deyillər. Araşdırmalara və proseslərə əsasən, demək olar ki, hazırkı mərhələdə daha çox AXCP-Müsavat qarşıdurması diqqəti çəlb edir. Xüsusilə də, Müsavatın “Milli Şura” deyilən qondarma qurumdan çıxmasından sonra iki partiya arasında münasibətlərin gərginləşdiyi müşahidə olunur. ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu iddia edir ki, müxalifətin ciddi iflasa uğramasının başlıca günahkarı AXCP və Müsavatdır: “Bu partiyaların bir araya gələ bilməməsi həmişə birlik isteklərini reallaşdırmağa imkan verməyib. Vaxtilə “Demkonqres”in, “Azadlıq” si-

yasi blokunun, “SİDSUH”-un və digər qurumların dağılmasında da onlar rol oynayıb. AXCP ilə Müsavatın qarşılıqlı ittihamları və bir-birini qəbul etməməsi həmişə müxalifət düşərgəsində ciddi parçalayıcı amil olub”.

Müxalifətin sosial şəbəkələrdə yersiz dava-qovğaları bir daha təsdiqləyir ki, sivil yolla mübarizəni deyil, kaos yaratmaq, ölkəni qarışdırıb çirkin məqsədlərinə nail olmaq hədəfini seçib. Müxalifətin əsas tənqidatçı qrupunun simalarından olan AXCP sədri Ə.Kərimli və onun ortağı C.Həsəni müxalifətdə özərindən başqa heç kimi qəbul etmirlər. Bu məxluqlar çalışırlar ki, digər partiyaları gözəndən salıb, özlərini “ana müxalifət” kimi təqdim etsinlər. Təbii ki, bu da müxalif düşərgədə birmənalı qarşılanmır. Əksər siyasi partiya funksionerləri Ə.Kərimlini və C.Həsənlini sərt şəkildə ittiham edirlər. ADMP sədri, Milli Məclisin deputatı Elşən Musayev “Səs” qəzetinə açıqlamasında bildirdi ki, sözügedən şəxslər öz yaramaz maraqlarının təmin olunması üçün şeytanla da əməkdaşlıq etməkdən çəkinməzlər: “Adını çəkdiyiniz insanlar şeytanla da əməkdaşlıq edər, nəinki arxivdəkilərlə. Məsələn, Eldar Namazov gəlib desə ki, filankəs pul təklif edir, 50-50-yə bölüb işimizə başlayaq, Kərimli iki əlini birdən qaldırıb razılıq verər. Bunlarda o qürur, o təpər hardadır ki, mənəvi məsələlərə diqqət yetirsinlər? Liderini satan adamlardan nə gözləyirsiniz? Təbii, bu əməkdaşlıq mümkündür. Sadəcə, məsələ burasındadır, bunların beşi birinə dəymir, biri beşinə. Yeni əməkdaşlıq eləsələr də eyni gündədir, eləməsələr də”.

i.ƏLİYEV

Moskva-Baku platformasında yayımlanan "Fokus" proqramında xarici medianın və bloggerlərin Azərbaycan haqqında yazdıqları, çəkdiyi, yaydıqları, bəyəndikləri və şərh etdikləri məsələlərə toxunulub. Verilişdə qeyd olunan məqamları mətn və video formasında oxucularımıza təqdim edirik.

- Mühəribədən sonrakı həyat. Azərbaycanlılar və ermənilər həmişə birlikdə yaşayacaqlarmı?

- Azərbaycanın yaxın dostu. İtaliya tamamilə təmənnəsiz olaraq azad edilmiş torpaqlara həyat qaytarmağa kömək etməyə hazır mıdır?

- Xəzər dənizinin Dubay. İngilis səyyah-yazıçısının Azərbaycanda turizmin böyük potensialını nədə gördü?

Qarabağ

Qarabağda yeni bir mühəribədən sonra, keçən əsrin 90-cı illərində oradan qovulan yüz minlərlə azərbaycanlının geri qayıtmaq ümidi var. Bununla birlikdə, bu yol uzundur - mina problemi, həmçinin mənzil və infrastruktur çatış-

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Çin, Rusiya və bəlkə də ASEAN-ı birləşdirəcək böyük Avrasiya tərəfdaşlığı yaratmağa çalışır. Azərbaycan bütün bu zəncirlərdə vacib bir

ölkəsidir. Gürcüstan turizm məkanlarından birinə çevrilsə də, Azərbaycan daha cəlbedicidir".
Yazıçı Bakını "Xəzər dənizinin

Azərbaycan xarici mediada: nələr yazırlar?

mazlığı səbəbindən. Yenidənqurma işləri milyardlarla dollar tələb edir. BBC müxbirləri suallar verirlər. Bu pulu necə tapmaq olar? Nə qədər vaxt aparacaq? Və azərbaycanlılar şəhərlərin rahatlığını və təhlükəsizliyini tərk etməyə və hər şeyin sıfırdan başlamalı olduğu bölgələrə qayıtmağa hazırdırlarmı?

"Milyardlarla dollar Azərbaycanın Füzuli, Ağdam və digər şəhərlərinin xarabalıqlarının yenidən qurulmasına sərf ediləcək. Məktəbləri, xəstəxanaları yenidən qurmaq, yollar çəkmək, istehsalı bərpa etmək lazımdır. Maliyyə Nazirliyinin məlumatına görə, bu il bölgənin bərpasına 1,3 milyard dollar büdcə vəsaiti xərclənəcək. Azərbaycan Türkiyə şirkətləri ilə yenidənqurma barədə müqavilələr bağladı, İran firmaları elektrik stansiyalarını bərpa etməyə hazırdır. Ancaq bu bərpa işləri xarici investisiyaların deyil, Azərbaycanın hesabına aparılacaq".

Məqalədə Qarabağdan didərgin düşmüş 500 mindən çox azərbaycanlıdan bəhs olunur. Bir çoxları geri dönməyə hazırdır, amma indi əsas təhlükə azad edilmiş bölgələri əhatə edən mina sahələridir.

"İndiki və əvvəlki mühəribədən sonra keçmiş döyüş əməliyyatları

nın ərazisi minalanıb, minlərlə partlamamış hərbi sursat var və ərazinin təmizlənməsi bir neçə il çəkəcəkdir. Minalardan təmizlənmə həm münəfiqə tərəfləri, həm də Rusiya tərəfindən həyata keçirilir və onsuz da həm hərbi, həm də mülki şəxslər arasında onlarla minaya düşüb ölənlər var".

Ermənilərin və azərbaycanlıların

ransına diqqət çəkdi. "Ilgiornale" qəzeti, çıxışında onu yaxın dostu və ortağı adlandıran və Qarabağ münaqişəsi dövründə İtaliyanın ədalətli və müstəqil mövqeyini qeyd edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin İtaliyaya gözəl mesajından yazır. Azərbaycan lideri İtaliya şirkətlərini azad edilmiş torpaqların bərpasında iştirak etməyə dəvət etdi. Məqalə müəllifi bu şansı qaçıрмаq lazım olmadığını yazır.

"İtaliya mühəribə veteranlarına və mina qurbanlarına kömək etmək üçün tamamilə təmənnəsiz olaraq azad edilmiş ərazilərə tibbi qruplar göndərməyi düşünməlidir. Həkimlər və istehkamçılar mühəri-

halqadır. Həm nəqliyyat, həm sənaye, həm kənd təsərrüfatı sahələrində".

Qənimətlər parkı

Demək olar ki, bütün aparıcı KİV-lər Bakıda Dağlıq Qarabağdakı döyüş əməliyyatları zamanı Azərbaycan tərəfinin götürdüyü mühəribə qənimətləri parkının açılış barədə məlumat verdilər. 5 hektar ərazidə erməni hərbi texnikası və hərbi əməliyyatların bir ekspozisiyası təqdim olunur. Erməni hərbiçilərinin bəzi saxtakarlıqları Ermənistanda ağır bir reaksiya yaratdı, ancaq "Euronews" telekanalı Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin rəyinə istinad edir.

"Dünya praktikasında olduğu kimi, bu parlaq Qələbəni paradlar, parklar, muzeylər və başqa yollarla davam etdirmək hüququmuz var. Mühəribədə iştirak edən erməni hərbiçilərinin manekenlərinin parkdakı nümayişə gəlincə, bu praktika dünyanın bir çox ölkəsindəki hərbi muzeylərdə mövcuddur. Bu parkın mesajı və burada təqdim olunan kompozisiyalar birmənəlidir: təcavüz və qanunsuz işğal siyasəti üzərində böyük Qələbə beynəlxalq hüququn tənəhsidir".

Bu arada nüfuzlu hərbi ekspert İqor Korotçenko öz Telegram kanalında abunəçilərinin Bakıdakı Mühəribə Qənimətləri Parkını ziyarət etmək və ekspozisiyaya baxmaq istədikləri barədə bir sorğu keçirdi. Səs verənlərin 89%-i müsbət, 8%-i mənfi cavab verdi, 3%-i cavab verməkdə çətinlik çəkdi.

Turizm

"Telegraph" qəzeti, səyyah-yazıçısı Ceyms Stüardın Azərbaycan haqqında məqaləsini yayımladı. Müəllif "Azərbaycan füsunkar bir ölkədir, ola bilsin ki heç ziyarət etməyi düşünməmişsiniz" deyir, lakin Azərbaycanın turizm potensialını Gürcüstanın turizm potensialından daha yüksək qoyur.

"Odlar diyarı kimi tanınan Azərbaycan Qafqazın ən maraqlı

də Dubay" adlandırdı, lakin məqaləsinin çox hissəsini Azərbaycanın digər təəccüblü yerlərinə həsr etdi. Müəllif Qubanın Xınalıq kəndinin gözəlliyindən bəhs edərək, İncildə qeyd olunan yerlərə bənzədiyini vurğuladı. Qədim Qafqaz Albaniyasının nəsiləri orada yaşayır. Səyyah kəndlərin infrastrukturuna, məsələn, Xınalıq kəndindəki yolların mükəmməl vəziyyətinə təəccübləndi.

"Azərbaycan hökuməti Xınalıqın təbliğində maraqlıdır. Yürüş yolunu turizm çıxırına çevirmək planları var. Digər bir layihə Xınalıqdan Qəbələ xizək kurortuna qədər dünyanın ən uzun kanat yolunun yaradılmasıdır".

Müəllif Şəki xanlarının məşhur sarayını ziyarət etdiyi Şəki şəhərindən də yan keçməyib. Onun sözlərinə görə, 2019-cu ilin iyul ayında Şəki "İpək Yolunun maddi irsi"ne görə Ümumdünya İrsi statusunu aldı.

"Şəki, Qafqaz dağlarının ətəyində, Bakının qərbində 5 saatlıq məsafədədir. Paytaxtın xaricində səhra qəflətən bitir və siz meşəlik təpələr və üzüm bağlarının yanından sürürsünüz və uşaqlar tarlaları ritmik şəkildə kəsirlər. Sərin suda köhnə karvansarının bağçası, alverçilərin metal, keramika və ipək məhsulları mübadiləsi etdiyi salonların altında otururam".

Məqalə müəllifi Azərbaycanın gözəlliyindən ilham alan tək şəxs olmadığını söylədi: "Kiş kəndində, əsas meydan, məşhur Norveç arxeoloqu Tur Heyerdalın büstü var. Vəziyyəti dəyişdirmək üçün Kiş kəndinə piyada gedirəm. Budur daş döşənmiş küçələrlə gəzən xoruzlar və əsas meydan Tur Heyerdalın büstü var. Norveçli səyyah Azərbaycan ərazisindəki 1-ci əsrin ən qədim xristian kilsəsinin bərpasında iştirak edib".

Xarici media bu həftə Azərbaycanı belə gördü. Hələlik.

**Hazırladı - Darya Tarasova
Tərcümə - Elçin Bayramlı**

В ФОКУСЕ

Мировые СМИ об Азербайджане

bu gün Qarabağda qonşu olub-olub bilməyəcəyi sualı ən həssas suallardan biri olaraq qalır. Mühəribə yaraları, məğlubiyyətin acıları və ölümlər üçün yas tutmaq...- etibarın bərpasından danışmaq üçün çox tezdir.

Məcburi köçkün Sevil Şahverdiyeva uşaqlıqdan ermənilərlə necə ünsiyyət qurduğunu, Novruz tətilini necə birlikdə qeyd etdiklərini, bir-birlərinə hədiyyə verdiklərini xatırlayır. İndi ermənilərlə yaşaya biləcəkmə? Sevil Şahverdiyeva bu sualı açıq qoyur. "Onlarla bütün münasibətlər yandı bitdi, indi onlar bizim düşmənlərimizdir. Zaman yaraları sağaltdı... Unutmaq çətin... indi birlikdə yaşaya bilirikmi? ... bilmirəm".

Biznes / İqtisadiyyat

İtalyan mətbuatı Bakıda keçirilən "Cənubi Qafqaza Yeni Bir Baxış: Münaqişədən Sonra İnkişaf və Əməkdaşlıq" beynəlxalq konf-

bədən sonrakı yenidənqurma şirkətləri üçün ideal və mükəmməl bir tamamlayıcı olardı. Əliyev açıq şəkildə bildirdi ki, İtaliya üçün çox iş var. İndi İtaliya nə təklif etməyə hazır olduğuna qərar verməlidir".

Avrasiya İqtisadi İttifaqı

Avrasiya İqtisadi İttifaqı ölkələri Azərbaycanın İttifaqın işinə bağlılığını müzakirə etdilər. Bakının iş-tirakı nə verəcək və İrəvan hansı şərtlər qoydu. Bu sualları RBK jurnalistləri soruşurlar.

Məqalə müəllifi yazır ki, Azərbaycanın aprelin sonunda keçiriləcək növbəti iclasda iştirakı ehtimalı azdır. Ölkələr arasında fikir ayrılığı qalmaqdadır. Məsələn, Ermənistanda hərbi əsir və Azərbaycanda terrorçu sayılan bir qrup erməni hərbiçisi. Bununla yanaşı, nüfuzlu mütəxəssislər əmindir ki, gələcəkdə Azərbaycanın Aİİ-də iştirakı qaçılmazdır.

"Rusiya postsovet məkanı,

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

24 aprel

Avropa çempionatının keçiriləcəyi şəhərlərin sayı azaldı

UEFA Avropa çempionatına ev sahibliyi edəcək şəhərlərlə bağlı yekun qərarını açıqlayıb. SİA qurumun saytına istinadən xəbər verir ki, İrlandiyanın paytaxtı Dublin və İspaniyanın Bilbao şəhərləri oyunlara ev sahibliyi etməyəcəklər. Almaniyanın Münhen şəhərində əvvəlcədən nəzərdə tutulan matçların keçiriləcəyi təsdiqlənib. Bilbaodakı oyunlar Sevilya şəhərindəki "Estadio La Cartuja" stadionunda olacaq. Burada E qrupunun 3 matçı və 1/8 final mərhələsinin 1 oyunu keçiriləcək. Stadionun 30 faizi azarkeşlərlə dolacaq.

E qrupunun digər 3 oyunu isə Dublindən alınaraq Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərinə həvalə olunub. Burada keçiriləcək olan 1/8 final mərhələsinin bir gürüşü isə Londondakı "Uemблі" stadionuna verilib. Bununla təşkilatçı şəhərlərin sayını 12-də 11-ə enib. AVRO-2020-yə ev sahibliyi edəcək şəhərlər Sankt-Peterburq (Rusiya), London (İngiltərə), Münhen (Alma-

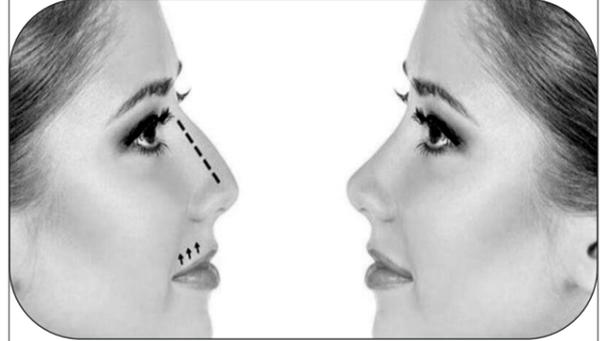
niya), Roma (İtaliya), Buxarest (Rumıniya), Kopenhagen (Danimarka), "Sevilya" (İspaniya), Qlazqo (Şotlandiya), Budapeşt (Macarıstan), Amsterdam (Niderland) və Bakıdır (Azərbaycan).

Qeyd edək ki, AVRO-2020 bu il iyunun 11-dən iyulun 11-dək keçiril-

məlidir. Təqvimə əsasən, Bakı Olimpiya Stadionu A qrupunun İsveçrə - Uels, Türkiyə - Uels və Türkiyə - İsveçrə qarşılaşmalarına, eləcə də 1/4 final mərhələsinin 1 oyununa ev sahibliyi edəcək.

Son səhifə

Burun estetikası ilə bağlı bütün sualların cavabı

Ramazandan sonra burun əməliyyatı düşüncələrini ən maraqlı suallarından biri "Yaz aylarında burun əməliyyatı etdirməyin ziyanı varmı?" sualıdır. SİA-nın Türkiyə mətbuatına istinadən verdiyi məlumata görə, burun əməliyyatından sonrakı ilk ayda dəniz və hovuzda üzmək təhlükəlidir. Mütəxəssislər rinoplastika ilə bağlı ən maraqlı sualları cavablandırıblar.

Son illərdə burun estetikəsinə olan maraq səbəbindən internetdə bu istiqamətdə araşdırmalar artıb. Türkiyəli həkim Erkan Soylu, cəmiyyətdəki ümumi fikrin əksinə olaraq, burun estetikasının yay aylarında edilə biləcəyini deyib: "Əməliyyatdan sonrakı ilk ay çox önəmlidir. Yay aylarında burun əməliyyatı etdirmək istəyənlər əvvəlcə tətillərini və əməliyyat təyinatlarını düzgün şəkildə təşkil etməlidirlər. Çünki, əməliyyatdan sonrakı ilk ay dənizə və xüsusilə, hovuzda girmək infeksiya baxımından risklidir".

Yayda burun daha çox şişir?

Həkim "Yay aylarında burun əməliyyatı mümkün deyil" düşüncəsi haqqında öz fikirlərini qeyd edib: "Bu, yay ayları yaxınlaşdıqda xəstələrimizin bizdən ən çox soruşduğu suallardan biridir. Onlar düşünür ki, yayda əməliyyat olsalar, burunları şişəcək və ya qanama riski olacaq. Yayda edilən əməliyyatlarla digər fəsillərdə olanlar ikisizə nisbətən eynidir. Elmdə yay əməliyyatlarında problem nisbətinin yüksək olduğuna dair heç bir dəlil yoxdur. Buna görə rinoplastika yay aylarında edilə bilər və tibbi cəhətdən mənfi təsiri yoxdur".

Xüsusilə, ilk ay hovuz suyu olmaz

Soylu sözlərinə belə davam edib: "Hər kəsin bildiyi kimi, yay ayları insanların tətillərini, dənizin, hovuzun və günəşin həyatımızda olduğu aylardır. Yayda əməliyyat keçirməyi düşünen xəstələrimiz əvvəlcə tətillərini və əməliyyat təyinatlarını düzgün şəkildə təşkil etməlidirlər. Təcrübəmizə əsasən, əməliyyat edilən xəstələrimizin ilk ay dəniz və hovuzda girməsini tövsiyə etmirik. Çünki, əməliyyatdan az vaxt keçib və yara tam olaraq sağalmayıb infeksiya yaranabilir".

Üzlərini günəşdən qorunmalıdırlar

Burun estetikasında başqa bir məsələ günəşin zərər verib-verməsidir. Həkim bu məsələni belə izah edir: "Rinoplastika əməliyyatından sonra göz ətrafındakı göyermə və şişlik hər xəstədə fərqli miqdarda baş verir. Üzdəki bu rəng dəyişiklikləri ümumiyyətlə, ilk 10 gündə tamamilə həll olunur. İlk 10 gündə xəstələrimiz papaq taxıb, günəş işığının üzə toxunmasının qarşısını almalıdır. Dəniz kənarında uzun müddət günəş vannası ilk 6 ay ərzində burnunuzun şişməsinə və qızarmasına səbəb olur. Kölgəli yerlərdə vaxt keçirmək lazımdır".

İlk iki ay gün eynəyi istifadə etməyin

Erkan Soylu son olaraq onu da əlavə edib ki, rinoplastikadan sonrakı ilk iki ayda gün eynəyi tövsiyə olunmur: "İkinci aydan sonra yüngül və buruna çox toxunmayan eynəklərə üstünlük verilə bilər. Xəstələrimizin əksəriyyəti mövsüm ərzində sıx işlədiyi üçün, əməliyyata zamanları yoxdur. Buna görə də, yay aylarına üstünlük verilir".

Ayşən Vəli

"Nar" məktəblilər üçün "Oxu Saati" layihəsinə start verir

23 Aprel Ümumdünya Kitab və Müəlliflik Hüququ Günü münasibətilə "Nar" və Bakı Kitab Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı və Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə məktəblilər üçün "Oxu saati" layihəsinə start verilir. Layihənin əsas məqsədi pandemiya dövründə məktəblilərin maarifləndirilməsi və müxtəlif vərdişlərini inkişaf etdirərək səmərəli vaxt keçirmələrinə dəstək olmaqdır. Layihə çərçivəsində Azərbaycanın ədəbiyyat və incəsənət sahəsinin tanınmış simaları uşaqlar üçün "Zoom" platforması üzərindən müxtəlif bədii əsərlərdən parçalar səsləndirəcəklər.

"Oxu Saati"nin ilk qonağı xalq yazıçısı Çingiz Abdullayev müəlliminin əhəmiyyətindən, gənclərin dünyagörüşünün inkişafında kitabın rolundan danışacaq, eyni zamanda se-

vimli kitablarını dinləyicilərlə paylaşacaq. 24 aprel saat 12:00-da baş tutacaq onlayn görüşə qoşulmaq üçün bu keçidə daxil ola, "Nar"ın rəsmi Facebook və YouTube kanallarında yayımı canlı şəkildə izləyə bilərsiniz.

Qeyd edək ki, 24 aprel tarixindən başlayaraq 1 ay boyunca davam edəcək "Oxu saati"nda Çingiz Abdullayevlə yanaşı, hər həftənin şənbə günü Zülfüyyə Xanbabayeva, Nərgiz Cəlilova, Ceyhun Əli kimi qiraətçiləri də dinləmək mümkündür. Cədvəl və oxunacaq kitablar haqqında məlumat "Nar"ın rəsmi "Facebook" və "Instagram" səhifələrində mütəmadi olaraq paylaşılacaq. "Nar"ın elm və təhsilin inkişafına yönəlik sosial layihələri haqqında ətraflı məlumatı nar.az internet səhifəsindən öyrənmək olar.

Avtomobil yandı

Bakı şəhərinin Səbail rayonunda "Opel" markalı minik avtomobilinin idarəetmə lövhəsi yanıb. SİA-nın Fövqəladə Hallar Nazirliyinin rəsmi saytına istinadən verdiyi xəbərə görə, avtomobilin qalan hissəsi yanğından mühafizə olunub. Yanğın yanğından mühafizə bölmələri tərəfindən söndürülüb.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc və SİA agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur
Tiraj: 4600